

Päälystö- lehti

5/2013 LOKAKUU

**Rajan uusi hallintomalli on
osoittautunut toimivaksi s. 24**

SUOMEN ALIUPSEERI
VUOSINA 1930-44,
ASEMIES V.1945,
SAULI VV.1946-53,
ALIUPSEERI VV.1954-74,
TOIMIUPSEERI VV. 1974-89.

PÄÄLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

83. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

Seuraavaan numeroon tarkoi-
tetut jutut tulee olla toimituk-
sessa viimeistään 15.11. Leh-
ti on lukijoilla 4.12.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Samuli Vahteristo
Puh. 050 561 1455
samuli.vahteristo@pp1.inet.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi
Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi
Juha Susi
Puh. 050 545 0269
juha.susi@paallystoliitto.fi
Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

04030-19290
toimisto@paallystoliitto.fi

MAINOSMYYNTI:

Etelä-Suomen Lehtipalvelut Ky
Käpytie 4 I, 13720 PAROLA
Olavi Waljakka 040 7465 340
olavi.waljakka@pp.inet.fi

Aikakauslehtien liiton jäsenlehti,
Member of the European Military
Press Association

Taitto: Simo Nummi 040 532 5815
simo.nummi@mainosnummi.inet.fi

Painotalo Painorauma Oy

VAKIOPALSTAT

SANAN SÄILÄ	PÄÄLUOTTAMUSMIEHET	JÄRJESTÖPÄÄLIKKÖ	RAJA	PÄÄLYSTÖN NAISET	LIIKUNTA	EVP	PÄÄLYSTÖ BRIEFLY	SVENSK RESUMÉ
7	8	13	20	27	30	33	34	34

Etätyökö peikko...

- 4** Edustajakokous lähestyy
- 5** Vakava yhdessä enemmän
- 10** Peikko nimeltään etätyö
- 13** Luottamusmiesorganisaatioissa muutoksia
- 16** Sotilaskurinpitosäänökset uudistuvat
- 18** Uusia tehtäviä ja reppurin elämää
- 22** Merellisen valvonnan laatu pyritään säilyttämään
- 28** Kriisihallintaveteraani tilittää kokemuksiaan
- 32** Kuvakilpailun satoa

Tapio Kulmala (s. 24) avaa näkemyksiään sopeuttamisohjelman ja hallinnon uudistuk-
sen vaikutuksesta merivartioiden arjen työhön. Pasi Pirkkalainen (s. 19) ja Kirsja
Risku (s. 27) kertovat näkemyksistään Puolustusvoimauudistukseen liittyen.
Kuvat: Samuli Vahteristo ja Juha Susi

Neuvotellaan, neuvotellaan

Työllisyys- ja vakauttamissopimuksen synnyttämisen kiire ja tekemisen tapa hämmentävät nyt neuvottelupöydässä. Takarajaksi asetettu 25.10. hämöttää, eikä valtion neuvottelupöydässä ole vielä selvyyttä 20 euron yleiskorotustyyppisen palkankorotuksen käyttäytymisestä valtiolla jo yleisesti käytössä olevissa tehtävän vaativuuteen perustuvissa palkkausjärjestelmissä. Valtiotyönantaja on halunnut siirryttävän laajasti näihin järjestelmiin viime vuosina ja sen vuoksi koko yleiskorotusasetelma tuntuu erikoiselta. Miten tällainen lapsus pääsi oikein käymään?

Keskusjärjestötkin käväisivät vielä neuvottelupöydässä kertaa-massa ja selventämässä sopimuksen sisältöä, mutta eipä tullut selvyyttä kaksikymppisenkään kohtalosta. Saattoi käydä aivan päinvastoin ja ajatus katosi vieläkin kauemmaksi. Päällystöliiton toimistolla ei ole toistaiseksi keksitty, kuinka nykyisen OTV-järjestelmän ja Rajavartiolaitoksen palkkausjärjestelmän henkilökohtaisen osan prosenttiyksiköt taipuvat siten, että kaikille tulisi tasasumma palkankorotukseksi. Kiinteä euromääräinen palkankorotus ei vain yksinkertaisesti ole nykypäivää uusien palkkausjärjestelmien maailmassa.

Valtion pöydässä on jatkettu neuvotteluja ja asetettu työryhmiä aikaikkunan ollessa kovin tiukka. Kahdeksasta viikosta meni viisi ennen kuin saatiin ohjeet virastokohtaisen neuvottelutarpeen tarkastelusta ja mahdollisesta neuvotteluista tarkastelun jälkeen. Päällystöliitto on määräaikaan mennessä tehnyt esityksen tarkastelusta ja yksilöidyn neuvotteluesityksen tarkenta-

van virkaehtosopimuksen osalta. Vähimmäisvaatimus on se, että nyt edes määritetään mahdollisesti sovittavan sopimuskauden pituus aikamääreineen ja että tällä sopimuskaudella vielä kesken-eräiset tai erilaisissa työryhmissä tehdyt tarkastelut yhteisesti sovittuine kirjauksineen johtavat päätöksiin. JUKO ry on tehnyt vastaavanlaisen yksilöidyn esityksen neuvottelutarpeesta myös Rajavartiolaitoksen esikunnalle.

Työllisyys- ja kasvusopimus ei ole kaikilla sopimusaloilla herättänyt myötätuntoa eikä joillakin aloilla ole edes aloitettu neuvotteluja. Sopimuksen syntymiseen on kaiketi kova paine, koska mm. valtiovarainministeri Jutta Urpilainen julistaa sopimuksen syntymisen tärkeyttä kaikissa puheenvuoroissaan maakunnissa ja vaatii työmarkkinaosapuolia ponnistelemaan kaikin voimin keskitetyn palkkaratkaisun toteutumiseksi. Hän pitää keskitettyä ratkaisua taloudelle välttämättömänä ja liian tiukkoja asenteita neuvottelupöydässä yhteistä etua uhkaavina.

Olen asenteista aivan samaa mieltä ministerin kanssa.

Ari Pakarinen
puheenjohtaja

PÄÄLLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • Vaihde 04030-19290 • Faksi 09-726 2299
Toimisto avoinna 8.30–11.30, 12.00–16.00, kesä-elokuu klo 15.30:een • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Ari Pakarinen 04030-19291, 050 355 7289. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 04030-19292, 050 443 1409.
Järjestösihteeri (lomat ja osoitteenmuutokset, ma-pe) Anja Mustajoki 04030-19290, Järjestösihteeri Sanna Karell 040 301 9297.

Päällystämismiehet Sakari Vuorenmaa 04030-19294, 0299 500 783, Marko Jalkanen 04030-19295, 0299 500 798, Mika Ala-Hiiri 04030-19296, 040 5094 973. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 04030-alkuisissa numeroissa.

LAKIASIAINNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, (09) 586 2867 e-mail: aatsto@lindell.inet.fi. (Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Edustajakokous lähestyy

Ovatko yhdistykset valmiina?

Teksti ja kuva: Ari Pakarinen

Päälystöliitolla on jo perustamisestaan alkaen ollut käytäntö, jossa liiton ylimmässä päättävässä elimessä, nykyään edustajakoukussa, päätökset tehdään yhdessä mahdollisimman laajalla jäsenyhdistysten edustuksella. Vaalikausien pituudet ja päätöksenteko-organisaation yksityiskohdat ovat muuttuneet vuosien saatossa, mutta ydin on säilynyt – jäsenet tekevät suurimmat päätökset. Liiton hallituksen rooli on edustajakokousten välisenä aikana toteuttaa yhdessä tehtyjä linjauksia. Päätöksenteon hetki on nyt lähestymässä.

Kaikessa muuttuva toimintaympäristö

Jäsentemme toimintaympäristö on rajussa muutoksessa Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa. Useat jäsenemme kohtaavat aivan uudenlaisia muutoksia omassa työ- ja perhe-elämässä. Reppuri-termi tulee koskettamaan jäsenistöämme aivan uudella tavalla ja volyymilla. Perheistään erillään asuvat jäsenemme joutuvat normaalien palvelustehtävien suunnittelun lisäksi suunnittelemaan oman työnteon ja vapaa-ajan

suhdetta joustavien työaikojen puitteissa. Tämä vaatii aktiivisuutta henkilöiltä itseltään sekä joustoa esimiehiltä ja työyhteisöiltä.

Muuttuva toimintaympäristö asettaa uusia vaatimuksia myös Päälystöliiton edunvalvonnalle. Pelkkä neuvottelutoiminta ja palkkasopimusvalvonta eivät enää riitä, vaan henkilöstöedustajien on valvottava laajasti jäsenten etuja, mm. juuri edellä mainittujen joustavien työaikajärjestelyjen toteuttamista joukoissa. Tällainen valvontaa vaatii jatkuvaa seurantaa ja hereillä oloa kaikilla tasoilla.

Marraskuun edustajakoukussa on päätettävä toimintasuunnitelmasta, joka varmistaa riittävät resurssit ja linjaa edunvalvonnan painopistealueet. On varmistettava päätöksenteon toimivuus ja liiton toimintojen johtaminen, ja ennen kaikkea yksittäisen jäsenen lähituki eli toimiva luottamusmiesorganisaatio.

Meneillään olevat työllisyys- ja kasvusopimukseen liittyvät neuvottelut eivät paljon palkkakehitystä lupaa alkavalle sopimuskaudelle, mutta jatkuvan neuvottelun periaatteiden mukaisesti asioita pyritään viemään koko ajan eteenpäin. Erilaisia kysymyksiä on käsitellyssä työryhmissä yms. koko ajan.

Keskeiset kohdat puheenjohtajapäivillä

tehdystä nelivuotissuunnitelmasta avattiin Päälystölehden viime numerossa.

Rauhallinen mielin seuraavaan toimintakauteen

Päälystöliitto valmistautuu edustajakoukseen ja lähtee seuraavaan toimintakauden varmoista lähtöasetelmistä. Koneisto ja talous ovat kunnossa, eikä toimintaa haittaavia epävarmuustekijöitä ole olemassa. Meneillään ei ole myöskään yhteistyöneuvotteluita eikä varsinaisia hankkeita organisaation muuttamisesta. Liitolla on vakaa asema keskus- ja pääsopijajärjestössä sekä erilaisissa näiden alla toimivissa neuvottelukunnissa ja jaostoissa. Olemme hyvä yhteistyökumppani ja osaamisemme on huomattu myös tällä tasolla.

Jäsenyhdistykset ovat tehneet tulevaa edustajakokousta varten hyvää valmistautumistyötä. Liiton puheenjohtajapäivillä

osallistui aktiivista ja keskustelevaa joukkoa jo keväällä. Loppukevään ja kesän aikana yhdistyksissä on jatkettu työskentelyä ja tehty hyviä sekä perusteltuja aloitteita edustajakokouksen käsiteltäväksi. Liiton hallinto on pohtinut ja vastannut aloitteisiin, jotka sitten tulevat edustajakokouksen käsiteltäviksi. Liiton hallitus ei ole ottanut käsittelyyn henkilövalintoihin liittyviä esityksiä, vaan ne kootaan ja käsitellään edustajakokouksen vaalivaliokunnassa. Jäsenyhdistysten tehtäväksi jää enää meillä olevien harjoitusten, koulutuksen ja muiden palvelustehtävien lomassa valmentaa edustajansa mahdollisimman hyvin edustajakokousta varten. Kokouksen työskentely ei ole vain napin painallusta, vaan se on keskustelevaa valiokuntatyöskentelyä ja vastuullista päätöksentekoa.

Tervetuloa päättämään vastuullisesti yhteisistä asioista!

Vakavan tarmokas järjestösihteeri Raili Pimiä esitteli toimintasopimusta.

Vakava - yhdessä enemmän!

Teksti ja kuva: Ari Pakarinen

Vakava ry:n hallituksen, asiamiesten ja luottamusjohtajan seminaari järjestettiin syyskuussa. Päällystöliitosta seminaariin osallistuivat puheenjohtaja **Ari Pakarinen** ja pääluottamusmies **Sakari Vuorenmaa**. Sektorikohtaiset ajankohtaiskatsaukset ja pohdinta Vakavan tulevaisuudesta olivat seminaarin parasta antia. Myös Päällystöliiton rooliin Vakavan jäsenenä löydettiin uutta imua.

Vakava ry. on akavalaisten ammattiliittojen yhteenliittymä. Vakavalla on asiantuntemusta ja neuvotteluvoimaa kaikilla sektoreilla, ja jokaisella sektorilla on oma Vakavan hallituksen alainen ryhmänsä: valtioryhmä, yliopistoryhmä, yksityisryhmä, kirkkoryhmä ja kuntaryhmä. Vakavan valtioryhmän puheenjohtajana toimii Päällystöliiton puheenjohtaja Ari Pakarinen.

Vakava osallistuu julkisen sektorin sopimustoimintaan JUKO ry:n kautta, ollen myös sen kolmanneksi suurin jäsen. Yksityisellä sektorilla Vakava vaikuttaa puolestaan Ylempien toimihenkilöiden neuvottelujärjestön YTN:n jäsenenä. Molempien toimielimissä vakavalaisilla on edustus, jolloin myös pienimpien ääni kuuluu. Keskusjärjestö Akavaan Vakavan jäsenjärjestöt

kuuluvat suoraan. Jäsenjärjestöt vastaavat itse ammatillisesta edunvalvonnastaan. Vakavan toimintaan voi tutustua tarkemmin vaikka kotisivuilla osoitteessa www.vakava.fi.

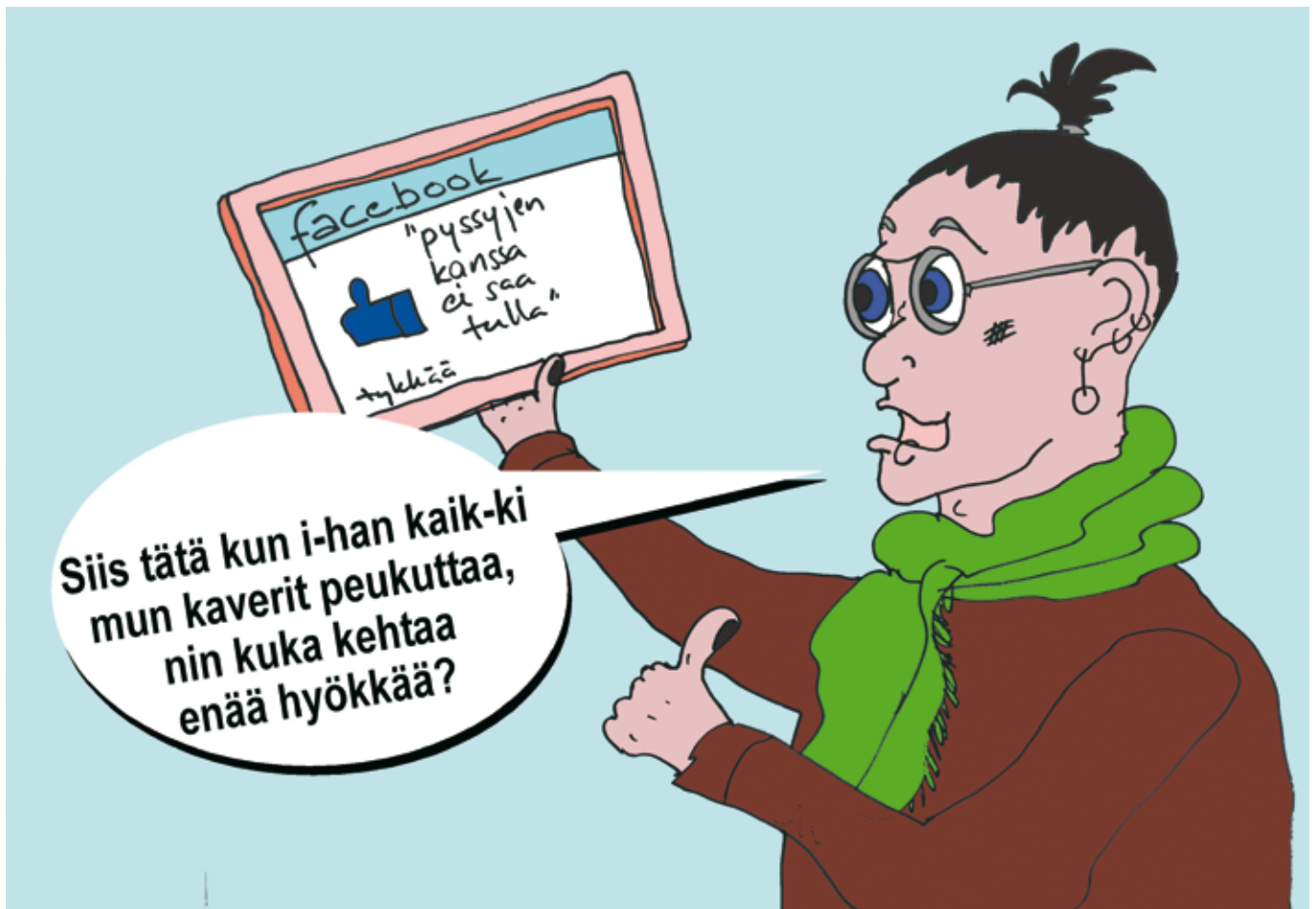
Ajankohtaista asiaa ja katsetta tulevaisuuteen

Seminaarissa esiteltiin osallistujille lyhyesti ne kaikki akavalaiset toimielimet, joissa Vakavalla on edustus sekä kuultiin ajankohtaiskatsaukset sektoreilta ja niiden vakavalaisilta edustajilta. Päällystöliitolla on JUKOn hallituksessa varajäsenen paikka ja valtion neuvottelukunnan varapuheenjohtajuus, joihin on valittu puheenjohtaja Ari Pakarinen.

Järjestösihteeri **Raili Pimiä** esitteli Vakavan toimintasopimus -projektia, jossa erilaisista toimintatavoista tehtiin kirjallinen sopimus ja jonka hallituksen jäsenet ovat hyväksyneet.

Vakavan varapuheenjohtaja **Jyrki Wallin** suuntasi katseen tulevaisuuteen ja pohti alustuksessaan sitä, missä Vakava on vuosina 2014 - 2015 Akava-yhteisössä. Pohdinta ja sitä seurannut keskustelu oli hyvää ja antoi ajateltavaa myös Päällystöliiton roolista Vakavan osana.

RAVINTOLA KLUBI 20

PERINTEINEN KERHORAVINTOLA SUOMENLINNASSA VUODESTA 1920

Bar&Restaurant

1.9-21.12.2013: Ma-To 16-22.45 Pe 16-23.45 la 12-23.45 ja Su 12-18.00
Ravintolamme on suljettuna 22.12.2013 -7.1.2014

Maanpuolustus oikeus uhattuna

Teksti: Antti Kymäläinen

Aseistakieltyjätyöjälilto, Sadankomitea ja eräät vihertävät järjestöt ovat käynnistäneet nimien keruun kansalaisaloitteeseen, jonka päämääränä on riistää kansalaisilta oikeus osallistua maanpuolustukseen. Nuorilla miehillä ja naisilla ei aloitteentekijöiden mielestä saisi olla oikeutta varautua vainolaisten väkivallantekojä vastaan. Tämä siitä huolimatta, että Suomella on pitkät perinteet oikeusvaltiona.

Hyvinvointivaltion hellässä huomassa hau-tuu hemmoja, joille kaikki ponnistelu on pa-hasta. **Kerttulan Suvi** kertoi Ilta-Sanomissa jugurttimainoksesta, jossa lapsi kysyy ”Miks aikuiset tekee kaikesta niin vaikeeta ja tylsää, niin kuin jugurtti. Miks siihen pitää sekoittaa jotain paloja, ne tuntuu suussa oudolta ja osuu kurkkuun”. Kerttulan mu-kaan mainos kuvaa hyvin nykyihmisen ar-vomaailmaa, jossa yritetään pyristellä pois kaikesta ikävästä. Jugurttikin on vedetty si-leäksi, ettei tarvitsisi pureskella.

Niinpä - kaikki pitäisi saada vaivatta ja vie-läpä vastikkeetta. Jos pappa ei perintöä ole jättänyt, penätään perustulua valtion pussista. Jokin aika sitten hämmästyttä herätti yleisönosastokirjoitus, jossa väitet-tiin, ettei oman toimeentulon hankkiminen ole yksilön velvollisuus vaan se on yhteis-kunnan tehtävä. Ja tämä kirjoittaja oli tosis-saan, toisin kuin muinoinen ”verot valtion maksettavaksi”-vaalilauseen veistelijä.

Yltäkylläisyydessä ikänsä eläneiden jou-kossa on tällaisia, joille kaikki on langennut kuin Manulle illallinen. Yhteiskunnan vaatimille vastavuoroisille velvollisuuksille twiitataan viis veisaten. Osa notkuu baa-reissa päivittäin lattea litkien ja somessa samoillen, osa jalat isänmaasta irti ja pää pilvessä. Ihme ei ole, että ajatuksetkin ovat latteat ja sameat. ”Voi jospa voisin jäädä tänne baariin nukkumaan, kun multa ihmis-oikeudet on näemmä päässyt hukkumaan”, unelmoi ja valittaa porukka kuin Eppu Nor-maalin Baarikärpänen aikoinaan.

Onneksi mukavuudenhaluiset velvoitteiden väistelijät ovat lopulta pieni marginaaliryh-mä. Suurin osa nuoristamme on fiksua porukkaa, joka haluaa kantaa vastuunsa maanpuolustuksesta. Vastineeksi mene-tetystä vapaa-ajasta he saavat tärkeitä taitoja tulevaisuutta varten – osa johtaja-koulutuksen, osa jopa ammatin kuljettaja-koulutuksen kautta ja kaikki työelämässä tarvittavia ryhmätyötaitoja. Elämyksistä ja kaverisuhteista puhumattakaan.

Suomalainen maanpuolustus oikeus on me-nestystarina – samoin kuin yleinen oppi-oikeutemme. Suomi on sijoittunut kärkei-sille kansainvälisissä nuorten koulutaitoja mittaavissa PISA-tutkimuksissa, ja suoma-laisesta koulutusosaamisesta on suunni-teltu vientituotetta menetettyjen Nokian puhelimien tilalle. Kansainvälistä kriisin-hallintatehtävistä on välittynyt vastaavia viestejä - asepalveluksen suorittaneet soti-laamme ovat valioväkeä palkka-armeijoihin pestattuihin verrattuna. Kannattaisi kauppi-tella kouluosaamisemme ohella maanpuo-lustusmalliamme muillekin.

Sveitsiin ei kuitenkaan kannata kauppa-reissulle lähteä. Siellä päätettiin vastikään kansanäänestyksessä 73 prosentin ääni-osuudella säilyttää kansalaisten yleinen maanpuolustus oikeus – sitä huolimatta, ettei maa ole sotinut 200 vuoteen. Käki-kellomaassa ymmärretään vanhaa viisaut-ta, että jos haluaa rauhaa, pitää varautua sotaan.

Kepeästä kolumnikäsittelystä huolimatta maanpuolustus oikeus on vakava asia – pel-kään pahoin, että se on kansakunnan koh-talonkysymys. Siksi sitä on puolustettava kaikilla rintamilla ja kaikkien vastuuntuntois-ten kansalaisten voimin. Komentajat ovat jo kiittävästi kantaneet kortensa kekoon kirjoittamalla lehtiin perustelupuheenvuoro-ja maanpuolustus oikeuden säilyttämisen puolesta.

Syyskuun loppuun mennessä maanpuolus-tus oikeuden mitätöimistä vaativalla kansa-laisaloitteella oli karvan verran yli 4 000 kannattajaa. Nähtäväksi jää, löytyykö asian taakse vaadittava 50 000 nimeä, joilla aloi-te pääsisi eduskunnan käsittelyyn. Jos niin käy, toivokaamme, että päättäjämme ym-märtävät pitää kiinni siitä, mikä toimii ja on Suomelle hyväksi.

Johtopäätöksiä henkilösunnittelun tilanteesta

Hyvistä tiedoista huolimatta huolenaiheita on

Teksti: Sakari Vuorenmaa

Varapuheenjohtajien ja pääluottamusmiesten toteuttaman Henkilöstösunnittelun selvityksen (HESU) tulokset on viimein saatu käyttöön kaikkien puolustushaarojen (PUHA) osalta, ja tuloksia analysoidaan jatkotyöskentelyn perusteiksi. Suurelta osin tulokset vastaavat niitä ennakkoodotuksia, joita meillä asian suhteen oli, mutta tuloksissa on myös myönteistä kehitystä havaittavissa esim. tilanteeseen, jossa olimme syksyllä 2012.

Selvityksen yhteydessä saimme opistoupseerien osalta tiedot eri puolustushaaroista henkilöittäin seuraavasti "noin" tarkkuudella:

- Maavoimat 1 100, merivoimat 310 ja ilmavoimat 375 henkilöä
- Yhteensä noin 80 % jäsenistä (koko PV)

Suurimmat huolet tulosten suhteen liittyvät mm. seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Vastausprosentti yksittäisten jäsenten osalta oli keskimäärin 80 % koko PV:n osalta ja jakauma eri joukko-osastojen välillä vaihteli 40 - 100 %.
- 25 % henkilöistä ei tiedä uuden tehtävän vaati-luokkaa. Yleisin syy oli, että luokkaa ei ole kerrottu esimiehen toimesta.

- 11 % henkilöistä ei tiedä tulevaa tehtäväänsä 1.1.2015-organisaatiossa, koska esimies ei ole sitä kertonut.
- Noin 9 % jäsenistä joutuu siirron johdosta ns. erilläänasumistilanteeseen.
- Noin 60 % jäsenistä kokee, että osaaminen on kohdentunut oikein.

Vaativuusluokkien muutoksia tullaan analysimaan sen jälkeen, kun siirtoja uusiin tehtäviin on toteutettu eri hallintoyksiköissä. Jo nyt tiedossamme on se tosiasia, että osa kuvauksista ei varmuudella vastaa tulevan tehtävän sisältöä.

31.12.2013 lakkaavien joukko-osastojen ja hallintoyksiköiden osalta HESU:n tilanne alkaa selkiytyä 1.1.2014 tilanteen osalta, mutta runsaasti työtä on vielä edessä mm. tehtävän sisältöjen ja kuvausten parissa. Vuoden 2014 osalta keskeisimmät ongelmat liittyvät lähinnä siihen, että mikäli henkilölle HESU:n yhteydessä ilmoitettu tehtävä alkaa vasta 1.1.2015, niin mitä työtä tehdään vuosi 2014?

Pääesikunnan henkilöstösasto (PEHENKOS) on ohjeistanut ns. välivaiheen menettelyt, ja niihin on myös työnantajan sitouduttava eli henkilöllä on oltava tehtävänkuvaus olemassa kulloisenkin tehtävän työn mukaisesti. Kyseinen tehtävänkuvaus on laadittava, arvioitava ja vahvistettava kuten normaalitilanteissakin PVPJ-sopimusten määrittämällä tavalla.

Takuupalkalla olevan henkilön osalta uuden tehtävän kuvaus tulee päivittää viimeistään 6 kk:n kehittämiskeskustelun (KEKE) yhteydessä ja muissa tapauksissa jopa ennen tehtävänkuvaus olemassa kulloisenkin tehtävän työn mukaisesti.

Kuvaus ei vastaa missään määrin työn todellista sisältöä ja uhkana on palkkauksen aleneminen tai joissain tapauksissa jopa voi olla tilanne, että palkkaus on nykyistä korkeampi.

Olemme syksyn aikana törmänneet useisiin tapauksiin, joissa henkilöllä on jo olemassa tehtävänkuvaus, mikä vastaa olemassa ole-

van tehtävän sisältöä, mutta on arvioitu 1.1.2015-organisaatioon. Näissäkin tapauksissa on noudatettava voimassa olevia sopimuksia palkkausjärjestelmien osalta ja tehtävä tarvittavat tarkennukset jo ennen tehtävänhoidon alkamista. Erityinen huomio tulee kiinnittää siihen, että jokaiseen tehtävään määräykseen liittyvän yt-menettelyn yhteydessä henkilölle voidaan esittää arvioitu ja vahvistettu tehtävänkuvaus sekä sille vahvistettu vaati-luokka. Millekään erilliselle työnantajapäätökselle ei näissä tapauksissa ole mitään tarvetta.

Jatkuvan neuvottelun periaatteiden tulokset jalkautuvat huonosti kentälle

Työt muutoksen kohteena olevan henkilöstön aseman kehittämiseksi muutostilanteita vastaavaksi jatkuvat osapuolten välisissä neuvotteluissa puolustusministeriössä ja Pääesikunnassa. Keskeisimmät neuvottelun kohteena olevat asiat koskevat työaikasopimuksen sekä muutto- ja siirtokustannussopimuksen kehittämistä muutosta vastaaviksi. Neuvottelupöydissä ja työryhmissä saavutettujen tulosten perusteella työnantaja laatii tarkentavia ohjeita ja soveltamisohjeita noudatettavaksi hallintoyksiköissä.

Valitettavasti osa kesän aikana annetuista ohjeista on ollut ristiriidassa sovittujen käytäntöjen osalta, osin puutteellisia tai ne on muuten ymmärretty väärin paikallistasolla. Päällystöliitto on toistuvasti vaatinut, että ohjeet ja määräykset tulisi kirjata ns. selkokielelle ja ne tulisi "jalkauttaa" viipymättä "kentälle", jotta tahtotilan mukaiset käytännöt olisivat muutoksen kohteeksi joutuvien henkilöiden ja esimiesten tiedossa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa tukemassa henkilöstön sopeutumista muutokseen.

Keskeisin epätietoisuutta lisäävä asia on mahdollisuudet erilaisten työaikajoustojen käyttöön erityisesti perheistään erilleen joutuvien virkamiesten osalta. Työnantajahoito ovat viestittäneet järjestöille, että neuvottelupäivillä yms. on kannustettu esimiehiä edistämään työaikajoustojen käyttöön ottoa eri tilanteissa. Annetut viestit eivät vaan näytä saavuttaneen ”kenttää” vakuutteluista huolimatta. Tästä syystä joi-
tain ”turhia” irtisanoutumisia on jo tapahtunut, koska asiaa ei ole osattu huomioida vastaanotettaessa uutta henkilöstöä. Vuodesta toiseen olemme vaatineet, että mm. työaikoihin liittyvät asiat on kyettävä kertomaan siirtymään joutuvalle henkilöstölle viimeistään yt-menettelyn yhteydessä, mutta mitään kehitystä ei vaan tunnu saatavan aikaiseksi, ja tästäkin johtamisen ongelmasta johtuen menetämme jopa kriittistä osaa-
mista uusissa organisaatioissa.

Muutto- ja siirtokustannussopimuksen osalta neuvotteluissa on edistetty. Jatkossa pyritään ottamaan huomioon eri tilanteissa olevien perheiden asemaa suhteessa virkamiehen siirtoihin. Etenkin tilanteissa, joissa virkamiehelle on ilmoitettu jo siirtoa seuraavakin mahdollinen tehtävä. Näissä tilanteissa virkamiehellä tulee olla mahdollisuus jo ennakolta suunnitella ja siirtää perheensä mahdolliselle tulevalle paikkakunnalle ilman, että sillä olisi heikentäviä vaikutuksia maksettaviin korvauksiin ns. ketjutuksista johtuen. Pääesikunnan tulisi antaa asiasta ohjeistus jo tämän syksyn aikana, mutta prosessi on ainakin toistaiseksi vielä työn alla.

Perheistään erillään asuvien virkamiesten osalta ei kuitenkaan ole saavutettu tuloksia erityiskorvauksen maksamisajan pidentämisen osalta tai perheentapaamismatkojen lisäämiseksi. Työnantajan esittämät laskelmat, joiden rahoitus tulisi hoitaa tulevista virastoeristä, eivät vastaa ainakaan OTV-sopimusalan osalta kyselyssä saatuja arvioita, mutta kaikesta huolimatta Päällystöliitolla olisi valmius osallistua sopimuksen kehittämiseen. Mieluusti tietysti pysyvänä ratkaisuna eikä ainoastaan Puolustusvoimauudistuksen siirtoja koskien.

Jatkuvan neuvottelun piiriin kuuluu myös lisäpalkkiojärjestelmien kehittämistä koskevan työryhmän työskentely. Kevään aikana saavutimme työryhmässä yhteisen näkemyksen siitä, miten lisäpalkkioita tulee tarkastella ja miten reagoidaan tilanteisiin, joissa tehtävä muuttuu ns. lisätömäksi. PEHENKOS antoi kesällä asiaan liittyvän ”yleisohjeen”, mikä antaa riittävät perusteet ja turvan henkilöille pääosassa tapauksia, mutta ei todellakaan kaikkiin käsiteltyihin tilanteisiin. Lisäpalkkiotyöryhmä jatkaa työtään syksyn aikana, ja tarkennukset avoimiin kysymyksiin tullaan antamaan

vielä ennen vuodenvaihdetta. Olennaista on, että 1.4.2013 lisäpalkkioiden piirissä olevien taloudellinen asema on turvattu vähintään 31.12.2015 saakka eli näiltä osin lähiajat voi olla suhteellisen huoletta. Lisäjärjestelmien sitouttamisjärjestelmään liittyviä kysymyksiä tarkastellaan syksyn jatkotyön aikana, ja ainakaan toistaiseksi työnantajan ei tule ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin, joilla nykyistä soveltamiskäytäntöä muutettaisiin säästöjen nimissä. Näin on myös vakuutettu ainakin Ilmavoi-
mien suunnalta. Mikäli havaitsette joi-
nkin poikkeavaa käytäntöä esiintyvän, tulee asiassa olla yhteydessä viipymättä Ilmavoi-
mien pääluottamusmieheen Jouni Nyströmiin.

Ennakoivuutta on saatava lisää toimintatavalleihin

Huolimatta siitä, että Puolustusvoimauudistuksen suunnittelu ja toimeenpano tapahtuu poikkeuksellisen kiireellä aikataululla, ei kenelläkään ole oikeutta ryhtyä oikomaan tai soveltamaan sopimuksilla sovitussa asioissa. Meillä on Puolustusvoimissa voimassa olevat sopimukset mm. PVPJ-maailmassa tapahtuvien menettelyiden osalta, ja mistään heikennyksistä ei ole sovittu eikä tulla sopimaan. Työnantaja on omissa ohjeissaan ja määräyksissään vahvistanut tietyt menettelytavat mm. tehtävään määrittämiseen liittyvän yt-menettelyn ja tehtäväkuvaukset arvioinnin vahvistamiseksi. Vaadimme esimiehiä ja jäseniämme toimimaan näiden periaatteiden mukaisesti. Valitettavasti on todettava, että kiireeseen ja resurssipulaan vedoten yhteisiä pelisääntöjä rikotaan lähes päivittäin. Työnantajalla on selkeä velvoite huolehtia työntekijöiden (ml. virkamiehet) asioiden hoidosta viipymättä ja ilman turhaa viivästystä.

Meidän tulee myös tunnustaa tietyt työ-
johto-oikeuden piiriin kuuluvat asiat, jotka eivät ole neuvottelunvaraisia vaan käskystä toteutettavia työ- ja palvelustehtäviä. Kaikkien on syytä pyrkiä yhteistuumiin parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen, jossa myös virkamiehen asema on huomioitu mahdollisimman laajasti. Puolustusvoimauudistukseen liittyvissä HESU yms. työskentelyissä on esiintynyt ajoittain tilanteita, joissa esim. luottamusmiesten tai työnan-

tajan kysyessä virkamieheltä hänen tulevaisuuden suunnitelmista kyselyihin ei ole vaivauduttu vastaamaan millään muotoa. Nämä viimeksi mainitut tilanteet valitettavasti heijastuvat myös ”kolmansien” osapuolten asemaan suhteessa muutokseen. Näin on tilanteissa, joissa joku henkilö voisi välttyä siirrolta toiselle paikkakunnalle, jos olisi ollut tieto siitä, mitä toinen henkilö tekee omalta osaltaan kyselyssä esitettyjen vaihtoehtojen osalta.

Eteemme on tullut useita tilanteita, joissa asioita olisi voitu pyrkiä edistämään tai ratkaisemaan, jos henkilö olisi ollut yhteydessä luottamusmieheen heti saatuaan tiedon mahdollisesta uudesta tehtävästä eikä vasta sitten, kun asiasta on jo tehty hallinnollinen päätös, esim. tehtäväänmääräys. Toinen erityisen haastava tilanne syntyy, kun henkilö suostuu yt-menettelyssä siirtoon ilman, että hänelle on annettu riittävät tiedot tulevasta tehtävästä tai uuden työpiirteen erityispiirteistä, esim. mahdollisuudesta työaikajoustoihin. Pääsääntöisesti yt-menettelyn yhteydessä mitään kiirettä yt:n ”päättämiseksi” ei ole vaan aikaa perusasioiden selvittelylle on varmasti. Työnantajan tulisi myös osaltaan sitoutua siihen, että yksilöidystä yt-menettelyssä sitoudutaan niihin seikkoihin, joista on tieto tai joihin voidaan sitoutua. Menettely on käynnistettävä alusta uudelleen, jos annetut tiedot muuttuvat.

Loppusyksyn painopiste Puolustusvoimauudistuksen osalta tulee olemaan 31.12.2013 lakkaavien joukkojen henkilöstön asemaan liittyvien epäselvyyksien ratkaisemisessa ja saatujen kokemusten analysoinnissa, jotta kykenisimme vuoden 2014 aikana tapahtuvissa tilanteissa reagoimaan tarvittaviin seikkoihin riittävän ajoissa ennen niiden riistäytymistä ”käsistä”. 31.12.2014 lakkaavien joukkojen henkilöstön osalta pääosa erityiskysymyksistä on hoidossa, mutta tilanteet elävät, ja lopullisessa asennossa jäsentemme asiat tulisi olla viimeistään kesäkuussa 2014.

Mikäli oma asiasi ei ole mielestäsi selvä tai se edellyttää toimenpiteitä edunvalvontakoneelta, ole yhteydessä suoraan omaan luottamusmieheesi tai HKP-työhön osallistuvaan muuhun henkilöstöedustajaan, sillä ennakoivuuden kautta saavutetaan parhaat mahdolliset lopputulokset kokonaisuuden kannalta tarkasteltuna.

Muistutan myös siitä, että viimeistään nyt on aika ryhtyä etsimään myös omaehtoisia selviytymispolkuja mm. Pvah:lla avoimena olevien tai avautuvien tehtävien kautta, sillä usea tehtävä etsii edelleen ottajaansa. Näitä hyvissäkin vaati-luokissa olevia tehtäviä ei tule päästää tässä vaiheessa muille HERY:lle, sillä myös jatkuvuudesta on huolehdittava

Peikko nimeltään etätyö

Teksti ja kuvat: Marko Jalkanen

Suomessa vietettiin syyskuussa kansallista etätyöpäivää, johon osallistui useita kymmeniä tuhansia työssäkäyjiä ympäri Suomen. Mukaan ilmoittautuneiden organisaatioiden määrä lähes kolminkertaistui edellisestä vuodesta. Mukana oli niin yksityisen kuin myös julkishallinnon organisaatioita. Tämä osoittaa, että monet työnantajat haluavat vähintäänkin kokeilla joustavia työskentelytapoja.

Viime kevään virastokohtaisissa neuvotteluissa todettiin, että myös Puolustusvoimissa kiinnitetään huomiota joustaviin työaikoihin, joilla voidaan edistää työhyvinvointia sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista. Tuolloin myös kerrottiin, että Puolustusvoimat on käynnistämässä oman, viraston sisäisen etätyökokeilun keväällä 2013. Nämä ovat osoittautuneet sananhelinäksi. Ensimmäiset lakkautettavien joukko-osastojen ammattisotilaat ovat kertoneet huonoista kokemuksista siitä, kuinka uudella työpaikalla joustaviin työaikaanmuotoihin on suhtauduttu. Epäämisen perusteena on käytetty muun muassa tasapuolisuutta muita työpisteellä työskennelleitä kohtaan. Näiden kollektiiviperusteiden ei pitäisi liittyä millään tavalla keinoihin, joilla pyritään edistämään perheestään erilleen muutta-

maan joutuneen yksilön työhyvinvointia. Etätyökokeilusta ei ole kevään jälkeen kuulunut mitään - ei kerta kaikkiaan mitään. Mikäli sen käynnistymisestä jossain vaiheessa kuuluu edes jotain, ollaan asian suhteen jo auttamattomasti myöhässä. Pienellä valonpilkahduksella siitä, että jatkossa siirtovelvollisen työt eivät välttämättä edellyttäisi jatkuvaa staattista suhdetta työnantajan kanssa, olisi saatettu välttää monen erikoisosaajan irtisanoutuminen, kun työn joustavuuteen tähtäävät palvelussuhteen ehdot olisivat olleet jo nyt tiedossa.

Millainen peikko?

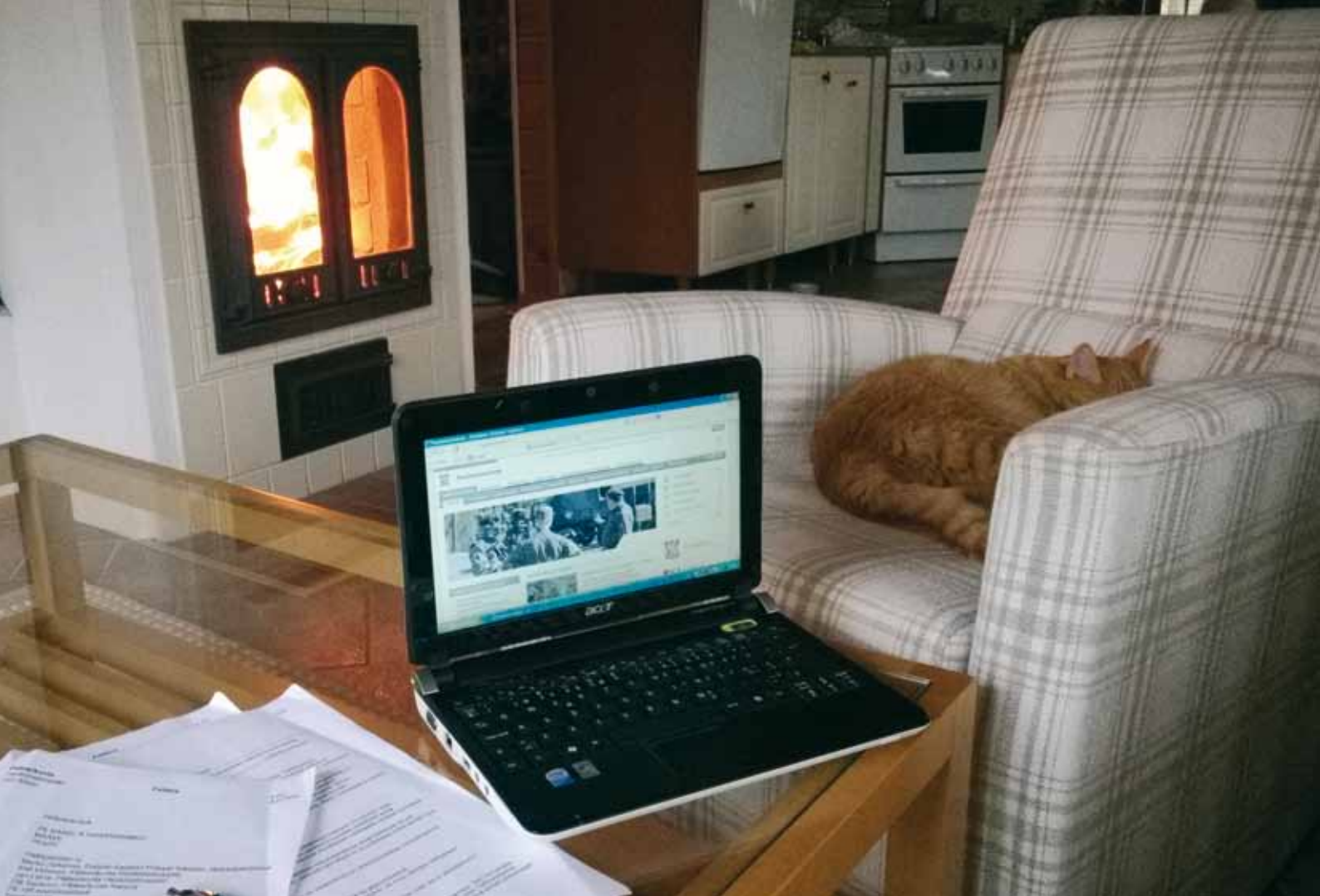
Etätyö herättää tunteita niin puolesta kuin vastaan. Usein ei ymmärretä joustavuuden ja tuottavuuden yhteyttä toisiinsa, ja toisaalta etätyöpäivä mielletään vapaapäiväksi: ikään kuin työnantaja menettäisi etätyössä työntekijänsä työpanoksen. Yleisenä esimiesten etätyöpeikkona on myös tietämättömyys siitä, tekisikö hänen alaisen töitään etätyöpäivänä. Mutta mistä esimies tietää sen, tekeekö hänen alaisensa työpaikalla töitä, ellei hän seuraa työntuloksia? Perinteisessä Kekkosen ajan johtamisessa kiinnitetään edelleen huomiota siihen tapaan, missä ja miten työ tehdään. Tietoliikenneyhteydet ovat kuitenkin muuttaneet

olennaisesti tapoja tehdä työtä. Työssä käytetään hyväksi tietoliikenneyhteyksiä ja ne mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman työnteon. Työn tavoitettavuus hyödyntämällä mobiili- ja viestintäteknologiaa ovat tänä päivänä vähentäneet merkittävästi paikkasidonnaisuutta ja korvanneet osiltaan fyysistä liikkumistarvetta.

Etätyö on tapa organisoida työtä, ei siis erillinen virkasuhdemuoto, eikä sen organisointi edellytä sovitussa palvelussuhteen ehtoissa muutoksia. Valtiovarainministeriön henkilöstöosasto on ohjeistanut omalla ohjeellaan etätyön periaatteita ja palvelussuhteen ehtoja. Peikkona asiassa on, että valtionhallinnossa etätyötä ei kuitenkaan ole otettu laajamittaisesti käyttöön, jotta kokemusten kautta olisi saatu kaikkien osapuolten hyväksymää soveltamiskäytäntöä. Lisäksi etätyön toteutuminen ja sen käyttömahdollisuudet hyväksyttävänä työskentelymuotona ovat edelleenkin vähintään epäselviä: voidaanko valtionhallinnossa tehdä etätyötä, ja jos voidaan, niin millaisilla ehdoilla?

Puolustusvoimat pilottijoukoksi

Virkamiehen velvollisuus siirtyä työnantajan määräyksestä pysyväisluonteisesti toiseen työnsuorittamispaikkaan, joka saattaa sijai-

ta toisella puolella Suomea, on hyvin poikkeuksellista suomalaisessa työelämässä. Puolustusvoimauudistus on laajuudeltaan ennennäkemätön, eivätkä sen vaikutukset ulotu pelkästään Puolustusvoimien virkamihiin vaan myös tuhansiin perheisiin. Nyt olisikin oiva paikka uudistaa myös Puolustusvoimien johtamista ja työn organisoimista urauurtavalla tavalla: kokeilla ennako-luultomasti kaikkia sellaisia tukitoimia, joilla voidaan minimoida siirrosta aiheutuvi-en haittojen kohtuuttomuuden todennäköisyyttä.

Tässä tilanteessa Puolustusvoimat sopisikin pilottijoukoksi koko valtiohallintoon, jolloin osana Puolustusvoimauudistusta voitaisiin kokeilla laajamittaisesti etä-, mobiili- ja monipaikkatyöskentelyn eri muotoja hyvien soveltamiskäytänteiden saamiseksi koko valtionhallintoon. On selvää, että kaikki työt ja työtehtävät eivät ole yhtä soveltuvia etätyönä toteutettaviksi. Kuitenkin tänä päivänä lähes kaikissa työtehtävissä on jotain sellaisia tietotyönä suoritettavia suunnittelu- ja seurantatehtäviä, joita on mahdollista tehdä myös virkapaikan ulkopuolella ja jolle työnsuorituspaikalla ei ole mitään merkitystä.

Monipaikkatyöskentely kunniaan

Puolustusvoimissa on jo varsin onnistuneesti otettu käyttöön hajautetun työn työskentelymahdollisuus, tosin sekoin kovan vastustuksen jälkeen. Tämä on auttanut monia "reppureita" yhteensovittamaan työ- ja perhe-elämää, kun on voinut työskennellä kotipaikkakuntansa läheisyydessä jollakin muulla Puolustusvoimien työpisteellä kuin omalla virkapaikallaan. Jatkossa näitä hajautetun työn työskentelypisteitä ei varmasti tule riittämään kaikille. Nyt sopii toivoa, että tässä korkeassa polviasennossa johtamisesta tunnetussa organisaatiosta löytyisi rohkeutta uudistaa myös henkilöstöjohtamistaan: pohtia työn organisointi- ja johtamiskulttuuria ja sitä, kuinka ihmisten liikuttelun sijaan liikutellaan tietoa paikasta toiseen.

Tämän päivän työnantajakuva edellyttää, että johtaminen ja työtavat ovat nykyaikaisia. Työnsuorittamispaikan sijaan Puolustusvoimien johtamisessa tulisi jatkossa ennistää enemmän kiinnittää huomiota siihen, mitkä ovat olleet työn tulokset. Väitän, että etätyöskentely parantaisi myös johtamista, koska silloin tulisi varmuudella etukäteen mietittyä, mitä ja millaisia työntuloksia esimiehet alaisiltaan odottavat.

Monilla päivittäinen työssäkäyntimatka on työpäivän vaarallisinta aikaa. Työmatkatapaturmaksi katsotaan sellainen työtapaturma, joka sattuu matkalla asunnosta työpaikalle tai työpaikalta asunnolle. Valtio-konttorin tapaturmatilastot osoittavat, että kaikista Puolustusvoimissa tapahtuneista työtapaturmista näiden työmatkatapaturmien osuus on ollut vuosittain noin 15 %. Työmatkatapaturmat poikkeavat muista työtapaturmista siinä, että ne johtavat lähes aina hyvin pitkiin sairauspoissaoloihin. Onkin oletettavaa, että Puolustusvoimauudistuksessa työmatkatapaturmat eivät ainakaan vähene, ellei asialle todella tehdä jotain poikkeavaa. Toisena uhkana on, että näillä matkoilla tapahtuneet tapaturmat eivät tilastoidu työmatkatapaturmiksi, koska esimerkiksi varsinaisen kodin ja kakkosasunnon väliset matkat tehdään usein vapaa-ajalla. Etätyö antaisi tähänkin lääkkeen onnettomuusriskin pienentämiseksi, koska se vähentää työmatkaliikenteen määrää, millä taas on myönteinen vaikutus sekä turvallisuuteen että ympäristövaikutuksiin.

Ajankohtaista infoa

Edustajakokous 12. - 13.11. saa päätettäväkseen ilahduttavan paljon jäsenyhdistysten tekemiä esityksiä. Ne ovat luettavissa jäsenisivuilla välilehdeltä "Edustajakokous 2013". Osa esityksistä liittyy luonnollisesti palkkaedunvalvontaan, mutta joukossa on myös esityksiä, jotka koskevat liiton tuottamia jäsenpalveluita sekä liiton hallinnon kokoa. Järjestöpäällikön ja toimiston kannalta jäsenpalveluihin liittyvät esitykset ovat tervetulleita avauksia. Jäsenpalveluihin liittyen on Kontiorannan Päälystöyhdistys esittänyt edustajakokoukselle, että liiton lomakohteisiin hankintaan internet-yhteydet sekä rinnekausiliput Saariselälle ja Kolille. Rinnekausilippuja tulisi hankkia esityksen mukaan kaksi kappaletta huoneistoa kohden. Liiton hallitus ottaa kantaa yllä oleviin ja muihin tehtyihin esityksiin sekä antaa oman päätösehdotuksensa edustajakokoukselle asian ratkaisemiseksi. Hallituksen päätösesitykset ovat luettavissa kokousaineistosta. Yhdistyksillä ja piireillä on tämän lehden ilmestymisen jälkeenkin vielä hyvää aikaa valjastaa edustajakokousedustajansa tuomaan päätöksentekoon oman yhdistyksensä kanta.

Edustajakokoukseen tulijoiden tulee tehdä ennakkoilmoitus osallistumisestaan jäsenivujen kautta 27.10.2013 mennessä.

Mobiilijäsenkortti

Viime numerossa peräänkuulutin halukkaita lähettämään allekirjoittaneelle oman pu-

helinumeronsa sähköpostilla, mikäli jäsen haluaa ensi vuoden alusta mobiilijäsenkortin "älykännykkäänsä". Kiinnostusta löytyi, ja kortin hyödyt viestinnän tehostamiseksi johtivat siihen, että mobiilijäsenkorttisolvelus tilataan liiton käyttöön. Mistä siis on kyse? Liitto tarjoaa jäsenilleen uudenlaisen tavan jäsenyyshäviönsä, kun perinteisen muovikortin vaihtoehdoksi tulee puhelimesa toimiva jäsenkortti. Kortti säilyy mukana ja tallessa puhelimesi Cardu-sovelluksessa. Cardu-sovellus on ilmainen ja lähes kaikkiin datayhteyden sisältäviin kännyköihin ladattavissa oleva sovellus, joka mahdollistaa erilaisten korttien tuomisen puhelimeen.

Päälystöliiton mobiilijäsenkortin avulla saat jäsenille kuuluvat edut kuten muovikortilla-kin sekä lisäksi liitto voi lähettää korttiin lisäinfoa aiheesta kuin aiheesta. Uusi info on luettavissa, kun avaat mobiilikortin puhelimesi. Puhelimesi kortti pysyy paremmanlaadussa tallessa eikä vie tilaa lompakossasi. Voit ladata ilmaisen Cardu-sovelluksen vaikka heti puhelimen sovellusten lataamisen kautta. Saatavilla on lukuisia mobiilikortteja (esim. plussakortti), joten voit jo ennakoon ladata kortteja ja tutustua sovellukseen. Päälystöliiton mobiilijäsenkortti jaetaan suoraan jäsenen puhelimeen ensi vuoden alussa, ja sen lisäyksestä saat tekstiviesti-ilmoituksen. Uudet käyttäjät ohjataan ensin lataamaan sovellus. Rekisteröitymisen jälkeen löydät jäsenkorttisi valmiina käytettäväksi. Mikäli olet jo Cardu-käyttäjä tai lataat sen ennen vuodenvaih-

detta, saat kortin lisäämisestä sähköposti-ilmoituksen, ja tämän jälkeen kortti löytyy korttivalikosta päivitettyäsi näkymän.

Jos haluat siirtyä jäsenkorttiasioissa nykyisaan, lähetä nimesi ja puhelinnumerosi sähköpostilla osoitteeseen arto.pentti-nen@paallystoliitto.fi.

Liiton sähköpostilaatikat

Liiton sähköpostilaatikat toimivat nyt eri toimittajan kautta. Lehden edellisessä numerossa annoin virheellistä tietoa vanhojen laatikoiden postien häviämisestä. Niitä voi käydä lukemassa vanhan toimittajan palvelimella aina vuoden loppuun asti, mutta sinne ei tule enää postia eikä postin lähettäminen ole mahdollista.

Sähköpostilaatikoiden toimittajan antamassa ohjeessa oli virhe. Kirjautuminen pitää suorittaa osoitteessa webmail.paallystoliitto.fi (eli <https://webmail.paallystoliitto.fi> pitää jättää pois).

Kaskunurkka

Ladakuski ajeli moottoritiellä, kunnes Lada päätti sanoa työsopimuksensa irti. Ei aikaakaan, kun Ferrarikuski pysähtyi auttamaan Ladakuskiä. Yhdessä tuumin he sitten päättivät, että Ferrarilla hinnattaisiin Lada lähimmälle korjaamolle, mikä sijaitisi muutaman kilometrin päässä. Ladaa lähdettiin hinaamaan ja kaikki meni hyvin, kunnes Bemarikuski ajoi yhdistelmän ohi 200 km/h lasissa. Ferrarikuski totesi itseksensä, että häntähän ei Bemarit ohittele ja nosti nopeutta myöskin 200 km/h vauhtiin ja unohti täysin hinauksessa olleen Ladan. Ladakuski ei voinut kuin ohjata Ladaansa, mutta hädässä hän vilkutti ajovaloja ja vilkkuja, mutta eihän Ferrarikuski näitä merkkejä huomannut vaan kiihdytti 220 km/h vauhtiin. Vähän matkan päässä oli poliisi tutkaamassa siviiliautolla ja vähän matkan päässä siviiliautosta oli partio vas- tassa. Partio sai kuulutuksen radiopuhelimesta. "Teitä kohti tulee Bemari ja nopeutta 200 km/h. Toisena Ferrari ja nopeutta 220, mutta tätä te ette usko. Perässä tulee Lada, joka vilkuttaa valoja ohittaakseen Ferrarin."

Kapteeni Jouni Rinne

- 46-vuotias
- PO ja Luutnanttikurssi (Pion)
- Asuu Tampereen Hervannassa, kaksi aikuista lasta
- Harrastaa moottoripyöräilyä ja kuntoliikuntaa
- Yhteystiedot: 0299 460 473, jouni.rinne@taloverkot.fi

Asiantuntija-luottamusmiehen tehtäväkenttä on laaja

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Pääesikunnan kanssa on sovittu, että Päälystöliitto voi asettaa luottamusmiesorganisaatioon-
sa 1.1.2014 lukien erityisalojen asiantuntijaluottamusmiehen edustamaan jäsenistöä Maavoimien materiaalilaitoksessa sekä myöhemmin perustettavassa Puolustusvoimien logistiikkalaitoksessa (PV-LOGL). Päälystöliiton luottamusmiesryhmä valitsi tähän tehtävään kapteeni **Jouni Rinne** Maavoimien materiaalilaitoksen esikunnasta Tampereelta.

Jouni Rinne on kotoisin Tikkakoskelta, ja nykyisin hän asuu tutkitusti Suomen parhaassa kaupungissa eli Tampereella ja siellä Helsingin Sanomien lähiövertailussa vuonna 2003 "lähiöiden ykköseksi" valittu Hervannassa.

Varusmiespalveluksen aikaiset esimiehet mainitsivat Rinteelle mahdollisuudesta saada töitä puolustusvoimista.

- Koska muuta erityistä työnhakusuunnitelmaa ei silloin juuri ollut, ajattelin kokeilla. Ja kokeilu jatkuu edelleen.

Rinne on toiminut Tampereen päälystöyhdistyksen hallituksen jäsenenä vuodesta 1999 alkaen ja osallistunut Päälystöliiton hallitustyöskentelyyn jäsenenä vuodesta 2011 alkaen. Luottamustehtäviä kasvattavat Maavoimien materiaalilaitoksen ytimen jäsenyys 2011 alkaen, toimiminen Päälystöliiton edustajana Puolustusvoimi-

en logistiikkalaitoksen henkilöstösuunnitteluorganisaatioissa (mm. PVLOGL OHRY) 2012 alkaen ja Maavoimien materiaalilaitoksen varaluottamusmiehen tehtävät 2013 alkaen.

Rinteen mielestä Päälystöliiton luottamusmiesorganisaation rakenne, perusasiat ja järjestelyt ovat kunnossa. Keskeisimmät ja ajankohtaisimmat asiat kohdistuvat luonnollisesti Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen henkilöstösuunnitteluun ja sen myötä edunvalvontaorganisaation asiakkaisiin eli Päälystöliiton jäseniin. Heidän asemansa turvaaminen muutoksessa on kaikkien liiton edunvalvojen ajankohtaisin ja tärkein tehtävä.

Missä tehtävässä olet Maavoimien materiaalilaitoksessa ja mitä työtehtäviisi sisältyy?

Työskentelen suunnittelu-upseerina Maavoimien materiaalilaitoksen esikunnan huolto-osaston täydennyssektorilla. Keskeisin tehtäväni on täydennysten järjestelyiden suunnittelu sekä normaali- että poikkeusoloissa. Suunnittelen ja normitan ne menettelytavat, joilla materiaalisen suorituskyvyn omistajan päättämät ja käskemät täydennysmateriaaliresurssit saadaan Maavoimien materiaalilaitoksen toimenpitein oikeaan aikaan niitä tarvitseville - ja vielä mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Minkälaisena näet uuden pestisi erityisalojen asiantuntijaluottamusmiehenä? Mitkä asiat ovat tällä hetkellä keskeisesti esillä?

Erityisalojen asiantuntijaluottamusmiehen tehtävä ja vastuualue on erittäin laaja ja haasteellinen. Puolustusvoimien logistiikkalaitos on valtakunnallinen toimija, ja sen palvelukseen tulee opistoupseereita kaikista nykyisistä puolustushaaroista. Tarkat "edunvalvonnan kentän tunnusluvut" ovat vielä laskematta, mutta jo noin arvioitut luvut kuvaavat hyvin opistoupseereiden moninaisuutta: Puolustusvoimien logistiikkalaitos tulee toimimaan lähes 40 paikakunnalla, opistoupseereita tulee olemaan palveluksessa lähes 200 ja he kuuluvat yli 20 päälystöliittolaiseen jäsenyhdistykseen.

Luetko Päälystölehden vai lentääkö se heti lehtikeräykseen? Miten aiot hoitaa omaa tiedotusrooliasi jäsenkentän suuntaan?

Useimmin olen lukenut lehden nettiversion jo ennen paperisen lehden postiluukkuun kolahtamista. Päälystölehti on kokonaisuutena sisällöltään hyvä. Päälystöliiton korkeinta päätäntävaltaa käyttävien tahojen - jäsenyhdistysten - toiminnan esittelyä voisi ehkä lisätä.

Aiemmin kuvatus PVLOGL:n opistoupseereiden hajanaisuudesta johtuen en näe tiedottamiselle muuta perusteltua kanavaa kuin sähköisen median - ensisijaisesti sähköpostin. Työnantajan viestivälineitäkin (Pvah) voi tuki käyttää.

Tapaamisyhteyttä yritän toteuttaa mahdollisuuksien mukaan.

Yliluutnantti Marko Ylönen

- 41-vuotias
- Peruskurssi 52 krh-linja, jatkokurssi 5
- Asuu vaimon ja kahden lapsensa kanssa Kontiolahdella
- Harrastaa mökkeilyä, metsästystä, lenkkeilyä ja lasten harrastusten tukemista
- Yhteystiedot: 0299 815 519, marko.ylonen1@gmail.com, marko.ylonen@paallystoliitto.fi

Yhteistyön ja neuvottelun kautta syntyy kestäviä ratkaisuja

Teksti: Samuli Vahteristo

Pääesikunnan ja Päälystöliiton välillä on sovittu, että Päälystöliitto voi asettaa luottamusmiesorganisaatioonsa 1.10.2013 lukien eri puolustushaarojen pääluottamusmiesten lisäksi yhden pääluottamusmiehen, jonka toimialueena on pääesikunta ja sen alaiset laitokset. Liiton hallitus valitsi tehtävään yli-luutnantti **Marko Ylönen** Maanpuolustus-korkeakoulusta. Ylönen sijoituspaikka tulee myöhemmin olemaan Puolustusvoimien palvelukeskuksessa Joensuussa. Lieksasta kotoisin olevan Ylönen ajatuksissa sotilaan ammatti oli yhtenä vaihtoehtona jo ennen varusmiespalvelusta. Myönteiseksi kokemansa varusmiespalveluksen jälkeen hän pääsi va-palvelukseen Suomen-linnan rannikkorykmenttiin Isosaareen ja hakeutui myöhemmin Maanpuolustusopisto-oon. Ylönen valmistui peruskursilta vuonna 1996. Ensimmäiset 10 vuotta hän oli kouluttajana lakkautettavan Pohjois-Karja-lan prikaatin kranaatinheitinkomppaniassa ja alipäseerikoulussa. Jatkokurssin jälkeen Ylönen toimi yksikön vääpelinä kolme vuotta, jonka jälkeen kokemusta kartutettiin esikunnassa, koulutusallalla. Ylönen aloitti luottamusmiestehtävät vuonna 2006, ensin varaluottamusmiehenä ja vuodesta 2007 alkaen paikallisena luottamusmiehenä toimialueena Kontiolahti, Joensuu ja Ylämylly. Ylönen on osallistunut koko ajan aktiivisesti Päälystöliiton järjestämään luottamusmieskoulutukseen ja hän on toiminut myös paikallisen yt-elimen jäsenenä vuoteen 2006 saakka. Puolustusvoimauudistus työllistää ja koskettaa lähes jokaista yksittäistä työntekijää

tavalla tai toisella. Ylönen näkee, että se asettaa haastetta myös tähän uuteen luottamusmiestehtävään ja koko luottamusmiesorganisaatioon kuin myös siihen, että työnantajan kanssa löydetään neuvotellen lääkkeet kipupisteisiin.

- Yhdessä toimien pystymme hoitamaan ja toteuttamaan jäsenistömme edunvalvontaa laadukkaasti, mutta myös puolustusvoimien tarpeet huomioiden. Hyvällä yhteistyöllä ja neuvotellen saavutamme varmasti kestäviä ja pitkälle kantavia ratkaisuja. Aktiiviset luottamusmiehet eivät kuitenkaan pysty hoitamaan asioita ilman aktiivisia jäseniä. Nyt onkin tärkeää, että jokainen jäsen aktivoituu ja tuo itselleen tärkeitä asioita esille omalle luottamusmiehelleen, Ylönen sanoo.

Missä tehtävässä olet nykyisin ja mitä työtehtävääsi sisältyy?

Siirryin nykyiseen tehtävääni, SAP:n asevelvollisuusasioiden valtakunnalliseksi pääkäyttäjäksi Maanpuolustuskorkeakouluun, vuoden 2012 lopulla. Virkapaikkanani on vuoden 2013 loppuun saakka Kontiorannassa, jonka jälkeen se siirtyy Joensuuhun. Minut on suunniteltu sijoitettavaksi vuoden 2015 HESU:ssa palvelukeskukseen Joensuuhun.

Minkälaisena näet uuden pestisi PE:n ja sen alaisten laitosten pääluottamusmiehenä? Mitkä asiat ovat tällä hetkellä keskeisesti esillä?

PE:n ja sen alaisten laitosten pääluottamusmiehen tehtävä on uusi liiton luottamusmiesorganisaatioissa. Tunnen nykyiset liiton luottamusmiesryhmään kuuluvat henkilöt ja uskon saavani heiltä erittäin hyvän tuen tehtäväni alkumetreillä ja myös myöhemmin. Henkilökohtaisesti pidän tärkeänä tutustua toimialueeni paikallisiin luottamusmiehiin, jäseniin ja työnantajan edustajiin mahdollisimman pian. Toki suurin osa nykyisistä luottamusmiehistä on tuttuja Päälystöliiton luottamusmieskoulutustilaisuuksista.

Luetko Päälystölehden vai lentääkö se heti lehtikeräykseen? Miten aiot hoitaa omaa tiedotusrooliasi jäsenkentän suuntaan?

Luen Päälystölehden heti sen saavuttua, joskus liiton sivuilta ennen paperisen version saapumista. Lehti toimii erittäin hyvänä tiedotuskanavana jäsenistön suuntaan. Käyn myös liiton nettisivuilla viikoittain. Olen paikallisena luottamusmiehenä saanut ajankohtaista tietoa puolustushaaran luottamusmieheltä myös Pvah-sanomina. Niiden perusteella olen jakanut tietoa jäsenistön suuntaan. Tarkoitukseni on hoitaa tiedottamista samalla tavalla uudessa tehtävässäni eli Pvah-sanomina paikallisille luottamusmiehille.

Kuva: Puolustusvoimat

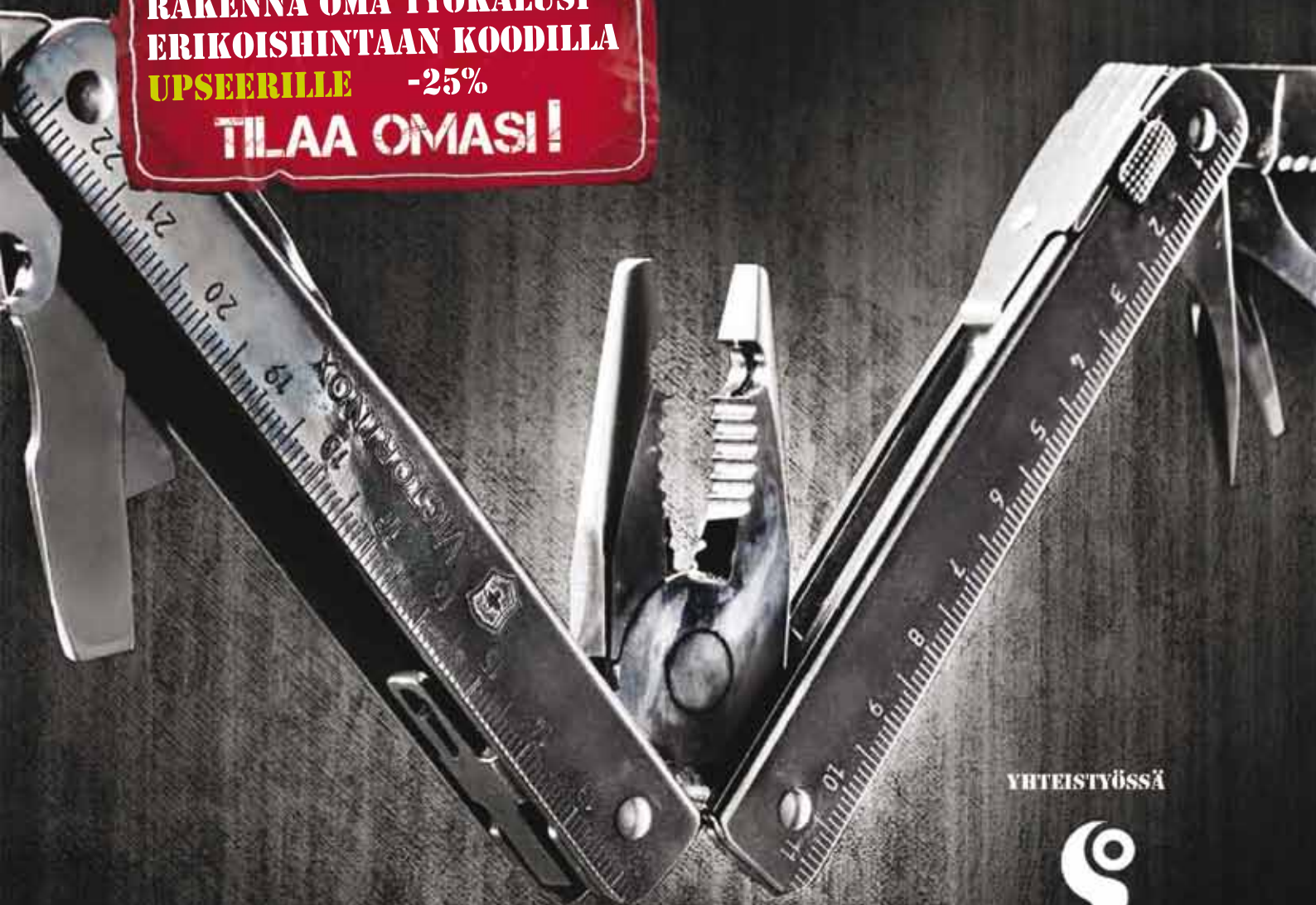

VICTORINOX

VOITTAMATON

VICTORINOX SWISS TOOL MILITARY

**RAKENNA OMA TYÖKALUSI
ERIKOISHINTAAN KOODILLA
UPSEERILLE -25%
TILAA OMASI!**

YHTEISTYÖSSÄ

SUOMEN SOTILASURHEILULIITTO

Victorinox SwissTool
3.0323.3CN on Suomen
Puolustusvoimien käyttämä
monitoimityökalu.

VOITTAMATON.COM

Sotilaskurinpito- säännökset uudistuvat

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Puolustusvoimat

Hyvä johtaminen, palvelusmotivaation ylläpito ja asianmukainen koulutus pitävät kuria ja järjestystä yllä. Rikosoikeudellinen järjestelmä on viimesijainen - toki sinänsä tärkeä - osa kurin ja järjestyksen ylläpitoa, korostaa puolustusvoimien asessori Tuija Sundberg.

Aikojen saatossa sotilasrikoksien seuraamukset ovat asteittain lieventyneet ja päätöstoimivaltaa niistä on siirretty ylemmille esimiesportaille ja tuomioistuimille. Samalla muutoksenhakumahdollisuuksia rangaistuksiin on laajennettu.

Tämän suuntaisia kehittämisaskeleita otetaan myös ensi vuoden alussa voimaan tulevassa sotilaskurinpitolainsäädännön uudistuksessa. Uudistuvassa laissa luovutaan erottelusta kurinpito-ajennuksiin ja kurinporangaistuksiin - kaikkia seuraamuksia kutsutaan jatkossa kurinpito-

rangaistuksiksi. Poistumiskielto ja poistumisrangaistus yhdistetään yhdeksi seuraamuslajiksi, poistumiskielloksi. Sen purevuutta pehmennetään siten, ettei enintään kolmen vuorokauden poistumiskieltoa saa panna täytäntöön viikonloppuvapaan aikana. Kurinpito-ohjennuksiinkin tulee muutoksenhakuoikeus.

- Kyse on järjestelmän päivittämisestä ja yhteismitallistamisesta muun lainsäädännön muutosten kanssa, perustelee Tuija Sundberg nyt tehtävää uudistusta.

Hän uskoo, että sotaväki pärjää uudistuvilakin säännöksillä. Sotilaallisen kurin ylläpito on perinteisesti ollut hyvissä kantimissa.

- Kurinpitoesimiehet käyttävät mielestäni oikeudenmukaisesti ja yhdenvertaisesti lain heille suoma harkintavaltaa seuraamusten määräämisessä tai määräämättä jättämisessä. Asevelvolliset puolestaan ovat keskimäärin varsin motivoituneita suorittamaan palvelusaikansa rikkeettömästi, kiittelee Sundberg.

Viime vuosina varusmiesten, reserviläisten ja rauhanturvaajien sekä palkatun henkilöstön tekemiä sotilasrikoksia on ollut käsittelyssä vajaat 5 000 vuosittain. Näistä valtaosa koostuu varusmiesten palvelus- ja poissaolorikoksista.

Ammattisotilaat syyllistyvät harvoin rikoksiin

Henkilöstömäärään suhteutettuna palkatun henkilöstön tekemien sotilasrikosten määrä on vähäinen. Kysymys on prosenttijengistä. Viime vuonna palkatun henkilöstön sotilasrikoksia oli käsittelyssä noin 100.

- Tyypillisiä tilanteita ovat esimerkiksi määräysten rikkomiseen liittyvät palvelusrikokset, joihin usein on jollakin tavoin liittynyt liiallinen alkoholinkäyttö. Vakavimmat tuomioistuimessa sotilasoikeudenkäyntiasioina käsitellyt rikokset ovat onneksi harvinaisia. Nämä tapaukset ovat liittyneet lähinnä palvelusrikoksiin, joilla on pyritty saamaan taloudellista hyötyä tai esimerkiksi alkoholinkäyttöön aluksen kulkuun vaikuttavissa tehtävissä, joissa on syyllistytty merenkulun turvallisuuden vaarantamiseen, luonnehtii Sundberg henkilökunnan tekemiä rikoksia.

Seuraamustilaston mukaan vuonna 2012 henkilökuntaan kuuluville annettiin 48 muistutusta ja 14 varoitusta, kurinpitosakkoja langetettiin 15. Syyttäjälle asti toimitettiin 11 asiaa.

Laki puolustusvoimista mahdollistaa ammattisotilaan määräaikaisen erottamisen virantoimituksesta virkavelvollisuuksien laiminlyöntitilanteissa. Säännös on ollut voimassa kuutisen vuotta, ja Sundbergin mukaan sitä on käytetty suhteellisen vähän, yhteensä alle 20 kertaa.

Laillisuusvalvonnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä virheitä ja lainvastaista menettelyä, tähdentää puolustusvoimien asessori Tuija Sundberg.

Aessori valvoo Puolustusvoimien toiminnan lainmukaisuutta

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Puolustusvoimat

Varatuomari, oikeustieteen lisensiaatti **Tuija Sundberg** on hoitanut puolustusvoimien asessorin tehtävää tämän vuoden huhtikuun puolivälistä saakka. Tätä ennen hän on toiminut muun muassa apulaisosastopäällikkönä ja sotilaslakimiehenä Pääesikunnan oikeudellisella osastolla.

Aessori johtaa puolustusvoimien sisäistä laillisuusvalvontaa, jota toteutetaan tutkimuksin ja selvityspyynnöin, kanteluita ja lausuntopyyntöjä käsittelemällä, tarkastuskäynneillä sekä tilastoinnin ja raportoinnin seurantajärjestelyillä.

Laillisuusvalvonta kohdistuu puolustusvoimien kaikkeen toimintaan sekä sotilasoikeudenhoitoon. Myös sotilaskäskyasioihin voidaan kohdistaa laillisuusvalvontaa.

- Tarkastuskohteista ja laillisuusvalvonnan painopistealueista laaditaan vuosittaiset suunnitelmat. Käytännön toimenpiteistä huolehtivat Pääesikunnan oikeudellisen osaston laillisuusvalvontasektorin sotilaslakimiehet. Laillisuusvalvonnan keskeinen tarkoitus on ennaltaehkäistä vakavia virheitä tai lainvastaista menettelyä, valottaa Sundberg vastuullaan olevaa toimintaa.

Valvonnassa vastaan tulleet asiat ovat Sundbergin mukaan olleet hyvin erilaisia - lähes kaikilta oikeudenaloilta on vuosien varrella tehty havaintoja. Suurin osa havaituista virheistä tai puutteista on kuitenkin ollut vähäisiä.

Tuija Sundberg, 39

- Varatuomari, oikeustieteen lisensiaatti
- Puolustusvoimien asessori 2013 – hallintojohtaja Helsingin seudun liikennekuntayhtymässä 2012 – 13
- PEOIKOS:n apulaisosastopäällikkö 2008 – 12 ja sotilaslakimies 2001 – 07

Perhe: Puoliso, 7-vuotias poika ja 12-vuotias tytär
Harrastukset: Liikunta, luottamustoimet ja lasten kускаaminen harrastuksiin
Motto: "Parempi nopeasti kuin ei milloinkaan."

Uusia tehtäviä ja reppurin elämää

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Etelä-Kymenlaaksolaiset hallintoyksiköt Reserviupseerikoulu ja Kotkan rannikkopataljoona kokevat molemmat Puolustusvoimauudistuksen mukanaan tuomat muutoksen tuulet. Reserviupseerikoulun asema itsenäisenä hallintoyksikkönä päättyen yhdistyessä toiminnallisesti Maasotakouluun. Kotkan rannikkopataljoona kokee vielä karuman kohtalon, sillä joukko-osasto lakkautetaan vuoden 2013 lopussa.

Päälystöliitto on vierailut kuluva-
na vuonna useissa lakkautettavissa tai yhdistettävissä hallintoyksiköissä. Syyskuun puolivälissä oli kalenterissa vierailu Haminaan. Vierailun ohjelmaan on perinteisesti kuulunut hallintoyksiköiden johdon ja jäsenistön tapaamiset. Johdon tapaamisissa Päälystöliitto sai kuulla, kuinka uudistus on edennyt hallintoyksikköjen näkökulmasta sekä miten yhteistyö on sujunut paikallistasolla. Komentaja **Juha-Antero Puistola** (KOTRP) kehui erityisesti yhteenpuhaltamisen henkeä, jonka avulla työteho on säilynyt hyvänä.

Jäsentapaamisissa puheenjohtaja **Ari Pa-**
karinen kertasi haasteita, joiden kanssa

liitto on täystyöllistetty nyt ja lähitulevaisuudessa: Puolustusvoimauudistus, Rajan sopeuttamisohjelma, työllisyys- ja kasvusopimus sekä Päälystöliiton suuntaviivat seuraavalle hallituskaudelle. Omassa puheenvuorossaan pääluottamusmies **Sakari Vuorenmaa** kertasi edellisen sopimuksen (1.4.2013) keskeisimmät muutokset sekä valotti tulevan neuvottelukierroksen haasteita.

Uusi paikkakunta, vaativampi tehtävä

Kapteeni **Juha Kuikko** toimii nykyisin Reserviupseerikoulun materiaalipäällikkönä ja täydennystoimialan johtajana. Hänelle on osoitettu tehtävä Lappeenrannasta. Uusi tehtävä vastaa toiminnalliselta tehtävämikseeltään osaamista. Samoin tehtävä on luokiteltu korkeammalle kuin nykyinen tehtävä.

Kapteeni Juha Kuikon kalenterissa siirtopäivä uudelle palvelupaikkakunnalle lähenee huolestuttavaa vauhtia.

- Valitettavasti en tiedä tulevan tehtävän tarkkaa sisältöä, koska en ole voinut tutustua tehtävänkuvaukseen, mutta tehtävänimikkeen perusteella pääteltynä tehtävä vastaa tämänhetkistä osaamista, Kuikko harmittelee.

Kuten monella muullakin, Kuikolla on edessään vaikea valinta. Valittavana on 200 km:n päivittäinen työmatka tai perheestään erillään asuminen. Lopullista valintaa Kuikko ei ole vielä tehnyt.

- Tarkoituksena ei ole muuttaa pysyvästi Lappeenrantaan, ehkä osa-aikaisesti. Auto

ainakin täytynee vaihtaa tuoreempaan ja vähemmän ajettuun diesel-autoon.

Tulevaisuus ei ole Kuikon osalta täysin synkkä, mutta haasteita se asettaa, etenkin perhe-elämälle.

- Työmatkat näen suurimpana rasitteena muutoksessa. Eihän tässä ole paljoa vaihtoehtoja, täytyy vaan koettaa jaksaa sotilasuran loppuun saakka. Perheen yhteinen aika tulee vähentymään huomattavasti. Kotityöt, maanviljelys ja metsätyöt täytyy pyrkiä hoitamaan lomien ja viikonloppujen aikana. Nykyisin on ehtinyt hyvin vielä työpäivän jälkeen hoidella myös maataloustöitä, Kuikko luettelee.

Omat toiveet henkilösunnittelussa otettiin huomioon myös Kuikon kohdalla, mutta vaikutukset jäivät vähäisiksi. Hän esittääkin tulevalle hallintoyksikölle toiveen, johon moni voi yhtyä.

- Toivon, että työnantaja mahdollistaa mahdollisimman kattavasti joustavan työajan käytön sekä hajautetun työskentelyn. Työnantajan tulee lisätä hajautetun työn pisteitä joukko-osastoissa, koska tarve tulee varmasti kasvamaan huomattavasti Puolustusvoimauudistuksen astuessa kaikessa laajuudessaan voimaan.

Sama paikkakunta, vaatimattomampi tehtävä

Yliuutnantti **Pasi Pirkkalainen** toimii Kotkan rannikkopataljoonan henkilöstötoimiston päällikkönä. Hänelle osoitettiin uusi tehtävä Reserviupseerikoulusta Haminasta. Pirkkalaiselle uudistus tarkoittaa muutuvaa hallintoyksikköä ja puolustushaaraa, mutta palvelupaikkakunta säilyy. Tuleva tehtävä ei vastaa Pirkkalaisen henkilöstöalan koulutusta, sillä uusi tehtävä on Tuli-asepatterissa joukkueen kouluttajan tehtävä. Samoin tulevan tehtävän vaatavuus on huomattavasti vaatimattomampi.

- Olen itse hakeutunut maavoimiin, koska minulle alun perin suunniteltu tehtävä oli myös kouluttajatehtävä, mutta se olisi edellyttänyt palvelupaikkakunnan muuttoa. Tulevan tehtävän sisältöön ja kuvaukseen en ole voinut tutustua, Pirkkalainen perustelee.

Pirkkalainen toimii myös Kotkan päälystöyhdistyksen puheenjohtajana. Keskustelua uudistuksesta koko yhdistyksen voimin ei ole järjestetty, mutta henkilöedustajat ovat keskenään vaihtaneet tietojaan.

- Hallituksen voimin, lähinnä luottamusmiesten kanssa, on keskusteltu aktiivisesti ja pyritty vaikuttamaan esimerkiksi yt-elimessä. Suunnittelutyön aikana kaikille jäsenille löydettiin sijoitus. Osalle se tarkoittaa palvelupaikkakunnan muuttumista, samoin usean jäsenen tehtävän vaatavuus laskee. Kotkan päälystöyhdistys jatkaa toimintaansa ainakin vuoden 2014 loppuun asti. Jäsenistön mahdolliset siirtymiset uusiin jäsenyhdistyksiin edellyttävät aikanaan tekemään johtopäätöksiä.

- Aktiivinen evp-osasto huomioidaan myös toiminnassa. Toivon myös jatkossa aktiivista viestintää Päälystöliiton suunnasta. Se ei tarkoita repiviä otsikoita vaan kaikkien jäsenten tavoittamista. Oman vastuunsa tästä viestinnästä kantavat myös paikallisyhdistykset.

Uuden tehtävän sisältö vetää Kotkan päälystöyhdistyksen puheenjohtajan Pasi Pirkkalaisen mietteet vakaviksi.

Yliluutnantti Jukka Mäkinen

- 38-vuotias
- Peruskurssi 1997–1999, täydennyskurssi 2006, jatkokurssi 2007
- Asuu vaimon ja kahden lapsensa kanssa Imatralla
- Harrastaa metsästystä ja salibandyä
- Yhteystiedot: 050 594 4613, jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Rajan tuleva pääluottamusmies luottaa vuorovaiku- tuksen voimaan

Teksti: Samuli Vahteristo

Kuva: Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen luottamusmies-organisaatiossa tapahtuu muutoksia. Nykyisen pääluottamusmiehen **Mika Ala-Hiiron** ilmoitettua jättävänsä tehtävän tämän vuoden lopussa, Päälystöliiton hallitus valitsi seuraajaksi 1.1.2014 lukien yliluutnantti **Jukka Mäkisen** (K-SR). Pääluottamusmiehen varamiehenä jatkaa yliluutnantti **Matti Ketunen** (P-KR).

Pohjois-Karjalasta, Valtimon kunnasta kotoisin oleva Jukka Mäkinen suoritti varusmiespalveluksensa Lapin rajavartiostossa v. 1994. Sen aikana hänelle tuli tunne, että rajalle on päästävä töihin. Mäkisen palvelusura alkoi 1.11.1995 rajavartijana Pohjois-Karjalan rajavartiostossa Värtsilän rajavartioasemalla. Sen jälkeen hän on palvellut mm. vartioupseerina Nuijamaan rajavartioasemalla ja alueupseerina Imatran rajavartiolaueen johtopaikalla.

Mäkinen on toiminut vuodesta 2003 alkaen erilaisissa luottamustehtävissä, ensin luottamusmiehen varamiehenä Kaakkois-Suomen rajavartiostossa ja myöhemmin varsinaisena luottamusmiehenä ja Rajan piirin pääluottamusmiehen varamiehenä. Tällä hetkellä hän toimii Päälystöliiton hallituksessa varapuheenjohtajana (raja), ja sen

lisäksi hän on luottamusmiehenä Kaakkois-Suomen rajavartiostossa.

Mäkinen luottaa vuorovaikutuksen voimaan. Hän pyrkii pitämään hyvin aktiivisesti yhteyttä hallintoyksiköihin sijoitettuihin luottamusmiehiin ja antamaan heille kaiken mahdollisen tuen. Vastaavasti hän edellyttää, että luottamusmiehet tuovat omalta osaltaan aktiivisesti esille hallintoyksiköissä esiintyvät ongelmat.

- Pyrin aktivoimaan kenttää siten, että saisimme mahdollisimman hyviä ja perusteltuja esityksiä esim. virkaehtosopimusneuvottelujen tavoiteasettelua varten, Mäkinen toteaa

Missä tehtävässä olet rajalla ja mitä työtehtävääsi sisältää?

Työskentelen tällä hetkellä Kaakkois-Suomen rajavartioston esikunnassa operatiivisten tietojärjestelmien tukikeskuksessa. Tehtäviini kuuluvat mm. Rajavartiolaitoksen omistamien operatiivisten tietojärjestelmien käyttöohjeiden laadinta ja ylläpito sekä Rajavartiolaitoksen tulostietojärjestelmän pääkäyttäjän tehtävät.

Minkälaisena näet uuden pestisi rajan pääluottamusmiehenä? Mitkä asiat ovat tällä hetkellä keskeisesti esillä?

Rajavartiolaitoksen Päälystöliiton pääluottamusmiehen tehtävä tulee olemaan erittäin haastava. Uskon, että hoitamani liiton varapuheenjohtajan sekä hallintoyksikön luottamusmiehen tehtävät ovat antaneet hyvät perusvalmiudet tulevan tehtävän hoitamiseen. Jatkuvan neuvottelun periaate on tällä hetkellä Rajavartiolaitoksessa ”pinalla” ja sen asettamiin vaatimuksiin on oltava valmiina joka päivä.

Luetko Päälystölehden vai lentääkö se heti lehtikeräykseen? Mikä lehden annissa on parasta ja mitä voidaan kehittää? Miten aiot hoitaa omaa tiedotusrooliasi jäsenkentän suuntaan?

Päälystölehti tulee luettua kannesta kanteen ja käyn liiton nettisivulla usein. Tulen jatkamaan Päälystölehden toimitusneuvostossa ja lehden vakituksena avustajana myös 1.1.2014 jälkeen. Aion jatkaa edelleen ajankohtaisten juttujen kirjoittamista Päälystölehteen. Lisäksi tiedottamista hoidan sähköpostilla jäsenyhdistyksille ja luottamusmiehille.

Työllisyys- ja kasvusopimus ei etene Rajavartiolaikoksessa

Teksti: Jukka Mäkinen

Työmarkkinakeskusjärjestöt allekirjoittivat 30.8. neuvottelutuloksen työllisyys- ja kasvusopimuksesta. JUKO (Päällystöliitto ja Upseeriliitto) esitti työnantajalle pyynnön käynnistää viivyttelämättä neuvottelut työllisyys- ja kasvusopimuksessa mainittujen kysymysten heijastamiseksi Rajavartiolaikoksen henkilöstöä koskeviin tarkentaviin virkaehtosopimuksiin. Ajatuksena oli, että "raamisopimukseen" liittyen pääsisimme neuvottelemaan JUKO:lle tärkeitä asioista.

Työnantaja ilmoitti jo neuvottelupyynnön lähettämispäivänä mm. seuraavaa: "Valtion puolelta on pidetty tarkoituksenmukaisena, että osana mahdollisesti saavutettavaa neuvottelutulosta virastotason sopimukset uudistetaan tulevaisuuden sopimuskauteksi keskustasolla. Niin ikään valtion puolelta on pidetty tarkoituksenmukaisena olla ryhtymättä tällä neuvottelukierroksella virastotason neuvotteluihin."

Vastauksen ydin oli, ettei JUKO:n pyytämiä neuvotteluja aloiteta Rajavartiolaikoksessa. Valtion koordinaatin kokouksessa 27.9. kuitenkin sovittiin, että mikäli virastotasolla (esim. Rajavartiolaikotos jokin sopijaosapuoli pyytää 4.10. mennessä virastokohtaista tarkastelua tai neuvottelua sellaista yksilöidystä asioista koskien palvelussuhteen ehtoja, on tällainen tarkastelu järjestettävä 15.10. mennessä. Valtion työmarkkinalaitos on julkaissut asiaa koskevan määräyksen (VM/2096/01.00.00.00/2013/28.9.2013).

Yksilöity tavoitelista toimitettiin työnantajalle

JUKO uudisti aiemmin työnantajalle lähetyn neuvottelupyynnön ja liitti siihen yksilöidyt neuvottelutavoitteet koskien palvelussuhteen ehtoja.

Yleisesti tarkasteltavia asioita olivat

- Sopimuskauden pituuden ja päättymisen toteaminen virastossa,
- sopimuskaudelle määräytyvien työnantaja- ja työntekijämaksujen toteaminen,
- työelämän kehittämiseen ja työeläkeuudistukseen liittyvien vaikutusten toteaminen virastotasolla (keskustasolla sovitujen uudistusten toteaminen virastotason sopimusten osalta),
- valtiosektorin neuvotteluissa toteutettavien muutosten heijastaminen virastokohtaisiin sopimuksiin ja niistä aiheutuneiden kustannusvaikutusten huomiointi virastotason neuvotteluissa ja
- mahdollisten keskustason tekstimuutosten heijastaminen virastotason sopimukseen.

Lisäksi JUKO edellytti jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti, että neuvotteluja jatketaan koko sopimuskauden ajan ja neuvotteluissa käsitellään seuraavia asiakokonaisuuksia:

- Joustavien työaikamuotojen käyttöön-otto (joustavuuden lisääminen, etä- ja mobiilisyys).
- Siirto- ja muuttokustannussopimus (sisällöllisesti samantasoiseksi kuin Puolustusvoimissa).
- Takuupalkka (kesto 24 kk, EUK:n ja YEK:n jälkeinen takuupalkkakoitus).
- LTM-sopimukseen tehtävät tarkennukset (päivittäminen uutta organisaatiota vastaavaksi, RVL:n JUKO:laisten pääluottamusmiesten työaika (UL ja PL)).
- RVL:n JUKO:laisten kehittämistyön jatkaminen (toimialajohtajat/ K-SR ja SLMV, johtamisjärjestelmän muutokset (yleisjohtajan tehtävät), asemien varapäälliköt, tehtävän edellyttämä koulutusfaktori kändien osalta).

Lista on pitkä, mutta asiat ovat sellaisia, jotka JUKO näkee tärkeiksi. JUKO:n kanta on, että työnantajan toiminnasta tai toimintaympäristön muutoksesta johtuvia muutoksia tehtävissä ei tule missään nimessä rahoittaa virastoeristä, vaan ne on työnantajan rahoitettava liukumien puitteissa.

On hyvin erikoista, että tehtäviä ja organisaatioita puretaan koko ajan Rajavartiola-

laikoksessa ja niistä vapautuva varallisuus siirtyy aina sellaisenaan laitoksen palkk-pottiin eikä työnantaja halua huomioida millään tavalla tätä seikkaa neuvotteluissa. Vastaavasti, kun järjestöt esittävät korotuksia tehtäviin, jotka ovat aidosti muuttuneet vaativimmiksi työnantajan toiminnasta tai toimintaympäristön muutoksista johtuen, ne tulisi RVL:n mukaan aina rahoittaa virastoeristä.

Tarkastelutilaisuus Rajavartiolaikoksen esikunnassa

Rajavartiolaikoksen esikunnassa järjestettiin 9.10. tarkastelutilaisuus, missä käytiin työnantajan johdolla JUKO:n, JHL:n ja Par-dian neuvottelupyynnöjen sisältö seikkaperäisesti läpi. Tarkastelutilaisuuden ilmapiiri oli alusta asti hyvin jäykkä, ja työnantaja teki selväksi, ettei tällaiselle tarkastelutilaisuudelle olisi ollut minkäänlaista tarvetta, koska virastotasolla ei ole tulossa varallisuutta neuvoteltavaksi.

Päivän saldoksi työnantajan puolelta muodostui se, että mitään neuvotteluja ei tämän tarkastelun perusteella aloiteta. Sopimustoiminnan seurantaryhmässä asioita voidaan käsitellä kuten tähänkin asti. Työnantaja laatii pöytäkirjan tarkastelutilaisuudesta ja siihen järjestöt voivat liittää omat kantansa.

JUKO ilmoitti työnantajalle 11.10. mm. seuraavaa: "Edellytimme RVL:lle toimitetussa neuvotteluesityksessämme, että tässä vaiheessa käydään aidosti virastokohtainen tarkentavan virkaehtosopimuksen tarkistusneuvottelu, jonka tuloksena olisi allekirjoituspöytäkirja, jolla osapuolet sitoutuvat yhteisesti sovittuihin virkaehtosopimuksen tai sen soveltamisen muutoksiin. Tätä edellyttivät myöskin pääsopijat keskustasolla esittäessään vaatimuksensa neuvotteluista. Näin ei kuitenkaan rajatyönantajan taholta haluttu."

Tarkastelutilaisuuden sisällöstä on raportoitu JUKO:n Valtion neuvottelukunnan alaiselle puolustus- ja rajajaoistolle. Valtion neuvottelukunnalle on viestitetty, ettei työllisyys- ja kasvusopimusta hyväksyttäisi Rajavartiolaikoksen neuvottelujen tuloksettomuuden vuoksi.

Säästötoimista huolimatta toiminnan laatu pyritään säilyttämään

Teksti: Samuli Vahteristo Kuvat: Samuli Vahteristo ja Rajavartiolatos

Rajavartiolaitoksen on sopeutettava tiukan valtiontalouden aikana toimintaansa (28 miljoonaa euroa) ja samalla suunnattava toimintansa painopistettä vastaamaan rajanylityspaikkojen lähitulevaisuuden matkustajavirtoja. Kenellekään ei ole yllätys, että venäläiset kokevat Suomen ostos- ja lomaparatiisina. Mikäli paljon puhuttu viisumivapaus Venäjän ja Suomen välillä toteutuu, matkustajavirrat kasvavat aivan uusiin lukemiin itärajalla, lentoasemilla ja satamissa. Pääosa henkilöstön vähentämisistä ja siirroista kohdistuu Pohjois-Karjalan, Kainuun ja Lapin rajavartiostojen alueelle, mutta Länsi-Suomen merivartiostoon kohdistuu

myös noin 60 henkilötyövuoden vähennys. Länsi-Suomen merivartioston osalta kokonaistavoitteena on saavuttaa 5 miljoonan euron säästöt vuoteen 2017 mennessä. Vähennykset saadaan aikaan hallintoa ja toimintoja tehostamalla, siirtymällä halvempiin toimitiloihin, tukipalveluja yhdistämällä ja hyödyntämällä uutta kalustoa sekä teknistä valvontalaitteistoa.

- Säästötoimista huolimatta toiminnan laatu ja lainmukaiset velvoitteet pyritään säilyttämään. Osa hallinnon tehostamistoimista on jo toteutettu. Olemme luopuneet paljon hallintohenkilöstöä sitoneesta kolmiportaisesta johtamisjärjestelmästä ja Vaasan meripelastuslohkokeskuksesta. Meri-

vartioasemien (13) hallinnolliset tehtävät on siirretty viidelle keskusasemalle, joissa ns. keskusaseman päällikkö vastaa oman alueensa töiden suunnittelusta, henkilöstöhallinnosta ja kalustosta, kertoo Länsi-Suomen merivartioston komentaja **Jukka Savolainen**. Vuoden kokeilun jälkeen kommodori Savolainen pitää uudistusta onnistuneena ratkaisuna, missä supistuneesta henkilöstöstä huolimatta on pystytty hoitamaan riittävän tehokkaasti rajojen valvontaa, meripelastusta, merenkulun turvallisuuden varmistamista, sotilaallinen maanpuolustuksen velvoitteita, poliisi- ja tullitehtäviä sekä kalastuksen- ja metsästyksen valvontaa.

Päivystys perustuu riskianalyysiin

Savolaisen mukaan valmiutta asemilla säädellään joustavasti tilanteen mukaan, ja aikaisemmasta poiketen yksi kenttäjohtaja johtaa tilanteenmukaista toimintaa koko vartioston alueella. Tarvittaessa meripelastuskeskus (MRCC TURKU) johtaa pelastustoimia minkä tahansa merivartioaseman alueella ja sillä on hyvä kokonaistilannekuva viesti- ja teknisten valvontalaitteiden kautta.

- Päivystyspisteet on määritetty aikaisempiin hälytystiheyksiin ja riskianalyysiin perustuen. Yhdeksällä merivartioasemalla on ympäri vuorokauden noin puolen tunnin lähtövalmius, mutta käytäntö on osoittanut, että partio on matkalla annettuun tehtävään 10 - 15 minuutissa hälytyksestä. Merivartioasemia on ruuhka-Suomen alueella noin 30 merimailin (55 km) välein eli partio on vähintäänkin tunnissa mahdollisella pelastuskohteella. Meillä on myös aina vesillä yksi vartiolaiva, joka saattaa olla lähempänä pelastettavaa kohdetta. Tarvittaessa saamme pelastushelikopterin liikkeelle Turusta, Rovaniemeltä tai Helsingistä, Savolainen toteaa.

Hänen mukaansa yhteistoiminta ja synergiaedut eri viranomais tahojen, vapaaehtoisten meripelastustoimijoiden ja pelastuslaitosten kanssa täydentävät ja tehostavat pelastus- ja valvontatoimia.

Säästötoimet eivät koske pelkästään henkilöstöä vaan alushuoltoa keskitetään ja osaa nykyisistä merivartioasemista pyritään siirtämään pienempiin ja kustannuksiltaan edullisempiin tiloihin ja osasta tiloista luovutaan kokonaan.

- Osa asemien majoitustiloista ja valvontatorneista on käynyt tarpeettomiksi, ja nykyvaatimusten mukaisia toimia pystytään hoitamaan paljon pienemmissä tiloissa. Muutos voi merkitä myös entistä käytännöllisempiä ja ajanmukaisempia tiloja kuten kävi esimerkiksi esikunnan ja meripelastuskeskuksen äskettäin tapahtuneen muuton seurauksena, Savolainen toteaa.

Opistoupseereille on muutoksesta huolimatta tarjolla vaativia tehtäviä

Länsi-Suomen merivartiostossa palvelee tällä hetkellä 76 opistoupseeria, joista 25 eläköityy vuoden 2017 loppuun mennessä. Kommodori Savolainen näkee, että opistoupseereille on edelleen oman koulutustaustansa ja laajan kokemuksensa perusteella tarjolla vaativia tehtäviä, vaikka niiden lukumäärä onkin vähentynyt.

- Meillä on neljällä yhdistetyllä vartioasemalla opistoupseeri päällikkönä ja varapäällikkönä. Näen, että jatkossakin on näin. Kokeneet, monessa valvonta- ja pelastustehtävässä kokemuksensa hankkineet opistoupseerit ovat kullannarvoisia. Jatkokoulutuksen käyneet ovat hankkineet myös hallinnollista osaamista ja ovat näin käytettävissä vartioasemien päällikön tehtäviin.

- Meripelastuskeskuksessa Turussa tarvitaan myös monitahoisen merellisen koke-

Kommodori Jukka Savolainen näkee, että opistoupseereille on uudistuksen tuomista muutoksista huolimatta tarjolla vaativia tehtäviä.

muksen omaavia opistoupseereita vaativiin tehtäviin.

Savolainen tiedostaa sen tosiseikan, että osa opistoupseereista on jättänyt käymättä virkauraa ajatellen tärkeän jatkokurssin.

- He ovat kuitenkin kokeneita esimiestyön ammattilaisia, joille löytyy käyttöä työnjohdossa ja suunnittelussa eri toimipisteissä. Lisäksi heillä on vahva merialan ammatillinen osaaminen, joka testataan silloin, kun merellä raivoaa myrsky ja partio suorittaa saamansa tehtävän vaikeista olosuhteista huolimatta.

Länsi-Suomen merivartiosto

Merivartioston päätehtäviä ovat rajojen valvonta, rajatarkastukset, meripelastus, merenkulun turvallisuuden varmistaminen, sotilaallinen maanpuolustus, poliisi- ja tulitehtävät sekä kalastuksen- ja metsästyksen valvonta.

- Valvottavaa maarajaa on 48 km ja aluevesirajaa 580 mpk. Alueella on 10 kansainvälistä rajanylityspaikkaa.

- Länsi-Suomen merivartioston esikunta sijaitsee Turussa, ja sen yhteydessä toimii meripelastuskeskus (MRCC), joka vastaa meripelastuksen johtamisesta, koordinoimisesta ja viestimisestä.

- Henkilöstöä on 342, joka hallinnon supistamistoimilla ja talouden sopeuttamisohjelman toteuttamisen myötä supistuu vuo-

teen 2017 mennessä noin 70 hengellä. Henkilövähennykset toteutetaan siirtojen ja eläköitymisten kautta. Ketään ei irtisanota.

- Merivartioasemia on 13 ja vartiolaivoja kaksi. Merivartioasemista viidellä on hallinnollinen ja operatiivinen suunnitteluvastuu.

Tapio Kulmalan mukaan olisi sääli, jos Nauvon toimivista tiloista jouduttaisiin syystä tai toisesta luopumaan.

Uusi toimintatapamalli on osoittautunut hyväksi

Teksti ja kuvat: Samuli Vahteristo

Nauvon merivartioasema on yksi viidestä ns. keskusmerivartioasemasta, jonka päälliköksi **Tapio Kulmalalle** on säilytetty oman aseman lisäksi Hiittisten ja Susiluodon merivartioasemien hallinnolliset velvoitteet ja operatiivinen suunnittelu. Uutta hallinto- ja johtamiskäytäntöä on kokeiltu noin puoli vuotta.

- Kesä on lounaisella merialueella kiireisintä aikaa ja tämä uusi toimintatapamalli on osoittautunut onnistuneeksi. Mikään työ ei jäänyt tekemättä, ja osa tehtävistä voitiin toteuttaa aikaisempaa järkevämmin ja taloudellisemmin, Kulmala toteaa.

Johtaminen on Kulmalan mukaan selkeytynyt ja nopeutunut ainakin Länsi-Suomen merivartioston johdon kannalta, kun viestit ja raportit kulkevat aikaisemman 14 merivartioaseman sijasta vain viiden aseman kesken.

Kapteeniluutnantti Kulmalan oma työmäärä on luonnollisesti kasvanut hallinnollisten

ja suunnittelutehtävien paisuessa entistä suuremmiksi. Nauvon merivartioasemalla työskentelee 20 henkeä, ja Hiittisten sekä Susiluodon merivartioasemat tuplaavat johdettavan henkilöstömäärän.

- Henkilöstöhallinto ja operatiivinen suunnittelu vievät ison osan työpäivästä. Töitä voi myös jakaa, sillä meillä on sivuasemilla kokeneet opistoupseerit vartioupseereina, joten sieltä löytyy tarvittaessa apua. Pyrin kuitenkin vähintään kerran viikossa käymään merellä partiossa, jotta tuntuma vaativasta kenttätöistä säilyy.

Kulmalan mielestä henkilöstön tehtävät uudessa toimintatapamallissa ovat jo pääosin selkiytyneet.

- Nyt olisi aika tarkistaa, miten ne peilaavat rajan vaativuuskäsikirjaan ja tarkistaa tehtäväkuvauksia.

Nauvon merivartioaseman aluskalusto, tilat, venesatama, tekniset laitteet ja puitteet ovat hyvät. Tähystystorni on käynyt tarpeettomaksi, kun samassa rakennuksessa

toimineet Archipelago VTS ja Turku radio luopuivat tiloistaan, joten käyttämätöntä tilaa on paljon.

- Aika näyttää, saammeko Senaattikiinteistön omistamaan rakennukseen toisen vuokralaisen. Ihan kuka tahansa vuokralainen ei täytä rajan turvallisuusvaatimuksia saman katon alla toimimiseen.

Nauvossa henkilöstön työpäivät vaihtelevat 8 - 12 tuntiin. Meripelastukseen ja sairauskuljetuksiin liittyviä hälytyksiä Nauvon, Hiittisten ja Susiluodon alueella on tänä vuonna ollut jo yli 200. Jokaisella asemalla on partio aina hälytysvalmiudessa joko työajalla tai varalla. Hälytysvalmiudessa olevat yöpyvät asemalla. Käytännössä partio saadaan liikkeelle 10 - 15 minuutissa.

- Lähestyvä talvi tuo tullessaan omat haasteensa, sillä valistuksesta huolimatta heikoihin jäihin menehtyy joku joka vuosi.

Monipuolinen ura on pakottanut kokeilemaan siipiään

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Rajavartiolaitoksen hallinnon uudistus on merkinnyt monille siirtymistä toiselle paikkakunnalle töihin. Johtokeskusupseeri **Timo Häyhä** siirtyi 1.1.2013 MRCC Turkuun (Meripelastus-/Johtokeskus Turku) entisestä meripelastuslohkokeskusta Vaasasta (lakkautettu 1.1.2012). Vaasassa hän toimi liikenneviraston kanssa yhteistyössä Bothnia VTS:n alusliikenneohjaajana.

- Työmatkaa kotoa Mustasaaresta tänne Turkuun kertyy yhteen suuntaan lähes 350 km. Se vaatii sopeutumista ja positiivista ajattelua sekä tietenkin perheeltä myös venymistä ja järjestelyjä. Mikään katastrofaalinen tilanne tämä ei kuitenkaan itselleni ole. Viihdyn hyvin nykyisessä tehtävässä ja työympäristössä, missä on osaava porukka ja tiimihenki korostuu.

Parasta Häyhän mielestä ovat vaihtelevat tilanteet ja tehtävät, joissa hän toimii joko johtokeskusupseerina tai meripelastusjoh-

tajana. Uudet ajanmukaiset toimitilat saavat Häyhältä kiitoksen suitsutusta.

- Työtilat ja laitteet ovat uudet ja modernit, kerta kaikkiaan viimeistä huutoa, minkä myötä meriliikennetilanteen tasalla pysyminen ja tiedonsaanti ovat helpottuneet. Sitä on edistänyt myös keskusten yhdistyminen.

Häyhän palvelusuraan liittyy hänen mielikirjansa Lokki Joonatanin kaltaisia kokemuksia, missä siipiä kokeiltiin ja eteenpäin pääsemiseksi vaadittiin uteliaisuutta, sinnikkyyttä, rohkeutta ja uutteruutta.

Häyhä hakeutui raja- ja merivartiomieheksi kauppalavoilto silloin, kun aluksia alettiin Suomesta ulosliputtaa.

- Tuolloin ura merimiehenä ei näyttänyt kovin valoisalta. Monipuoliset tehtävät ja merelliset toiminnot olivat luonteva uravalinta. Myös ilmailupuoli kiinnosti entisenä purjelentäjänä. Meripuoli vei voiton ja aloitin työsilloisessa Pohjanlahden merivartiostossa

v. 1987. Merivartijan peruskurssilta valmistuin vuotta myöhemmin, minkä jälkeen vuorossa oli opistoupseerin peruskurssi 48 ja myöhemmin kävin täydennyskurssin.

Aluksi Häyhä palveli ulkovartiolaivalla (Silmä) kansimiehenä, myöhemmin Kummelgrundin mv-asemalla vartioupseerina, sitten MRSC (meripelastuslohkokeskus) Vaasassa meripelastusoperaattorina, meripelastusjohtajana ja johtokeskusupseerina sekä Bothnia VTS:ssä alusliikenteen ohjaajana.

- Työtehtävien lisäksi olen hankkinut ammattitaitoa erilaisilta kursseilta meripelastukseen, etsintään ja meriliikenteen aluspalveluun sekä lentotoimintaan liittyen. Osa kursseista on ollut kansainvälisiä.

Meripelastus- ja johtokeskuksen henkilöstö on saanut työskennellä jo muutaman kauden uusissa ajanmukaisissa toimitiloissa. Timo Häyhä ja Olli Nikkilä mukaan modernit laitteet helpottavat meriliikennetilanteen seuraamista.

Maailma ja elämä kuljettavat, mutta Eteenpäin mennään

Teksti: Samuli Vahteristo Kuva: Sebastian Virta

Rauman merivartiostasemalla vartioupeerin tehtävässä palvelevan luutnantti **Petri Westerbergin** palvelusura alkoi kersantin arvossa merivartiostasemilla ja vartiolaiva Kuikalla vuonna 1989. Peruskurssin jälkeen vuodesta 1992 alkaen hän toimi perämiehenä vartiolaiva Kurjella ja ulkovartiolaivoilla seitsemän vuoden jakson. Täydennyskoulutuksen jälkeen Westerbergin siirtyi Merikarvian ja Porin merivartiostasemien kautta Raumalle vartioupeerin, päällikön sekä varapäällikön tehtäviin.

Westerberg ottaa melkoisella tyyneydellä vastaan rajan hallinnonuudistuksen vaikutukset, missä Rauman merivartiostaseman status muuttui ns. sivuvartiostasemaksi ja tehtävä vartioupeerin pestiksi.

- Työyhteisöllä on korkea moraali ja tekemisen meininki. Hyvin on uudistukset otettu vastaan. Ei täällä titteleillä toimita. Meillä riittää merellisiä pelastus- ja avustustehtäviä, operatiivista toimintaa sekä partiointia. Yhteistyö Porin keskusaseman ja muiden tahojen kanssa sujuu enemmän kuin hyvin.

Westerbergillä on meri ja merellinen toiminta lähellä sydäntä, mikä juontaa lapsuudesta ja kotitaustasta.

- Nuorena poikana toimiessani majakanvartijan tehtävässä Kylmäpihlajan majakalla kuulin "hurjia" juttuja merivartioston hommista. Se herätti kiinnostuksen, eikä ole kaduttanut hetkeäkään. Matka on ollut monipuolinen, haastava ja joskus jopa hieman jännittäväkin. Työ on mielekästä ja haasteellista, meillä on hyvä kalusto ja kokemus antaa varmuutta tehtävien hoitamiseen.

Uudessa toimitapamallissa pitää Westerbergin mukaan hahmottaa isompia kokonaisuuksia ja tiedostaa, että elämä ja maailma menevät eteenpäin.

- Ennen riitti "oman perheen" eli aseman toiminnan turvaaminen ja edistäminen. Työtiloihin sopeuttamisohjelman uudistukset eivät ole toistaiseksi vaikuttaneet, mutta suunnitelmia on ainakin paperilla pienempiin tiloihin siirtymisestä.

Petri Westerbergin mielestä merivartioston uudella toimintatapamallilla asiat sujuvat enemmän kuin hyvin.

"Elämä on asennekysymys"

Teksti: Matti Vihurila

Kuva: Samuli Vahteristo

Mikäli joku vielä nykyään olettaa meidän sotilaiden vaimojen kulkevan nöyrinä miestemme perässä paikasta toiseen, on väärässä. Meilläkin on oikeus sanoa, mitä haluamme ja miltä meistä tuntuu. Puolustusvoimauudistuksen myötä Lahdesta Säkylään siirtynyt **Kirsi Risku** sanookin varsin suoraan, mitä hän ja hänen perheensä tuntee ja on tuntenut sen jälkeen, kun heille helmikuussa 2012 selvisi, että Hämeen rykmentti lakkautetaan. Lahdessa vietettyjen 13 vuoden jälkeen oman kodin myyminen, ystävien hyvästely ja muutto uudelle paikkakunnalle ovat teettäneet töitä ja tuottaneet tuskaa - ja opettaneet paljon. Näitä ajatuksia Kirsi pukee sanoiksi omaan blogissaan.

- Kun Hämeen rykmentin lakkauttaminen julkistettiin, miehille pidettiin tiedotustilaisuuksia tulevasta. Meille vaimoille ja lapsille rykmentti ei kertonut, mitä tämä tarkoittaa perheiden osalta. Puolustusvoimista löytyy uskoakseni paljonkin asiantuntijoita, jotka olisivat osanneet varottaa, millaisen tunnemylläkkään tämä aiheuttaa muutoksen kohteena olevien sotilaiden perheenjäsenissä. Nyt on pitänyt itse opetella ja tunnis-

taa esimerkiksi surun eri vaiheet ja miten niiden kanssa eletään. Jos joku olisi tullut sanomaan minulle sen perusasian, että epänormaalissa tilanteessa epänormaali toiminta onkin normaalia, olisin osannut paremmin suhtautua omaan ja perheenjäsenien reagointiin, Kirsi Risku sanoo.

Kaikkiin kysymyksiin löytyi vastaus

Toimettomaksi viiden lapsen äiti ei toki jäänyt. Kun puolison palveluspaikan siirtyminen Porin prikaatiin Säkylään varmistui, alkoi aktiivinen selvitystyö. Tässä korvaamattomana apuna oli Päälystön Naisten Liiton tukiohjelma, joka käynnistyi nimenomaan Säkylässä.

- Puhelimitse ja sähköpostilla kysyin kaikkea maan ja taivaan väliltä: lasten koulut ja harrastusmahdollisuudet, uimahalli, jäähalli, entäpä koulun jumppasali? Kaikkein paikallisten opistoupseereiden puoliset antoivat ja tarvittaessa hakivat vastauksen, ja lisäksi he auttoivat meitä uuden kodin etsinnässä ja minun työllistymisessä. Lisätietoja hain kunnan ja seurakunnan verkkosivuilta.

Kirsi Risku löysi Säkylästä töitä kunnallisena perhepäivähoitajana. Työllistyminen edellytti etukäteisselvitystä ja omaa aktiivisuutta.

Nyt Kirsi Riskun ja hänen perheensä "tunnelin" päässä näkyy jo valoa, paljon valoa. Kesällä Säkylään muuttanut perhe asuu uudessa kodissaan, ja Kirsi tekee töitä kunnallisena perhepäivähoitajana. Työllistymisen ei sekään ole sattumaa.

- Työskentelin Lahdessa yksityisenä perhepäivähoitajana. Kun siirto Säkylään varmistui, selvitin, mikä työtilanne on siellä. Kävi ilmi, että Säkylässä on ainoastaan kunnallisia perhepäivähoitajia, joten suoritin vielä Lahdessa asuessamme siihen tarvittavan tutkinnon. On paljon kiinni omasta aktiivisuudesta, miten muutoksista selviää. Pitää olla ennakkoluuloton ja rohkea. Elämä on pohjimmiltaan asennekysymys, Kirsi Risku tietää omasta ja perheensä kokemuksista.

Kirsi Riskun blogi on luettavissa osoitteessa <http://puukkoseljas.blogspot.fi/>

Kriisinhallintaveteraani peräänkuuluttaa moniammatillista hoitoa ja katkeamatonta hoitoketjua

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Kapteeniluutnantti **Heikki Harinen** tulee vastaan Upinniemen sotatukikentän portille hieman oikeaa jalkaansa ontuen. Vaikka eletäänkin kriittisiä aikoja pakollisten vuosittaisten kuntotestien suorittamisen suhteen, vaiva ei ole lihaskuntotestin peruja. Harinen haavoittui Afganistanissa 19.11.2010 sattuneessa tulilyllätyksessä.

- Olimme palaamassa palvelusvapaalta kahdella MOT-teamin panssari-mersulla määränpäänä Sar-e Polin turvatalo, kun etummaista autoa ammuttiin käsiaseilla ja singolla lähietäisyydeltä. Singon kranaatti osui oikeaan takaoveen läpäisten koko auton. Takapenkillä istunut ruotsalaismajuri menetti molemmat jalkansa, ja hänen vierellään istuneen suomalaisen viestiupseerin takareidet aukesivat. Istuin itse oikeanpuoleisella etuistuimella ja sain osuman sirpaleesta alaselkään, juuri suojaliivien alapuolelle. Tuntui siltä kuin olisi lyöty lujaa pesäpallomailalla. Sirpale kulki kuuden senttimetrin syvyydessä pakaralihasten ja pitkien selkälihasten yhtymäkohdassa, mutta onneksi kaarsi selkärangan ohi, Heikki Harinen muistelee kohtalokasta automatkkaa.

Lääkärinlausunto jo toipilasaikana

Kaikilla matkustajilla oli päällään täysi suojavarustus. Haavoittumisen lisäksi Harinen sai kuulovaurion ja hänen vasen korvasa tihkui verta suuhun kolmen viikon ajan. Kuulovaurio ei jäänyt pysyväksi. Harinen ja muut haavoittuneet evakuoitiin saksalaiseen kenttäsairaalaan Marmaliin. Hyvästä hoidosta huolimatta haava tulehtui, ja Harinen evakuoitiin jatkohoitoon Töölön sairaalaan ja sieltä edelleen Jorviin. Sairaaloissa vierähti 2,5 viikkoa, minkä jälkeen toipuminen jatkui kotona 1,5 viikkoa.

- Jorvissa ollessani minulle sanottiin, että tapaturmailmoitus pitää tehdä mahdollisimman pian ja mahdollisimman tarkasti. Sain puhelimitse tukea sen täyttämiseen Porin prikaatin sosiaalikäyttäjältä, mutta näin jälkneäpäin on ihmettyttävä, mihin moista tarkkuutta tarvittiin. Jo toipilasaikana tuli

Valtiokonttorin päätös, ettei haavoittumisesta jää mitään pysyvää haittaa. Lääkärinlausunnon mukaan ilman 16-vuotiaana sattunutta moottoripyöräonnettomuutta ja iän mukanaan tuomaa kulumaa toipuisin ennalleen. Tuolloin yksikään ortopedi ei ollut tutkinut minua, ainoastaan plastiikkakirurgi, joka hänkin keskittyi vain haavan hoitoon. Mahdollisuus psykososiaaliseen hoitoon Hariselle ja haavoittuneelle viestiupseerille tarjoutui jo saksalaisessa kenttäsairaalasaa, mutta kommunikointiongelmien vuoksi he päättivät jättää sen käyttämättä. Muut mukana olleet suomalaiset saivat apua heti tukikohtaan palattuaan. Kun haavoittuneilla olisi hoitojen jälkeen ollut mahdollisuus keskusteluun, sattumalta suomalaisjoukon

pappi ja lääkäri olivat molemmat palvelusvapaalla.

- Jorvissa luokseni tuli pari sairaalapsykologia. Kummallakaan ei ollut kokemusta taistelutilanteesta haavoittuneen potilaan kohtaamisesta.

Takaisin etulinjaan

Kuukausi haavoittumisen jälkeen kapteeniluutnantti Heikki Harinen palasi takaisin Afganistaniin MOT-ryhmänsä johtajaksi ja palveli sopimusajan loppuun.

- Velvollisuudentunto - joukkoa ei jätetä - ja halu "nousta uudelleen satulaan" saivat minut palaamaan. Tunsin itseni toipuneeksi, vaikka tuolloin yksikään ortopedi ei ollut tutkinut minua.

Harinen peräänkuuluttaa kriisinhallintatehtävissä haavoittuneiden osalta katkeamatonta hoitoa ja mahdollisuutta moniammatilliseen hoitoon. Hänen kokemuksensa perusteella lääkärit eivät kaikilta osin ymmärrä, mistä taistelutapaturmissa on kysymys.

- Eräskin lääkäri selitti minulle, että kyllä Suomessakin sattuu korkeaa energiaa loukkaantumisia esim. kolaritilanteissa. Hän ei ymmärtänyt, että taistelutilanteesta haavoittunut ei aina voi jäädä makaamaan liikkumatta ja odottamaan apua. Meidän tapauksessa haavoittumisesta huolimatta oli kyettävä jatkamaan toimintaa: johtaa ryhmän toimintaa, jotta tilanne saadaan haltuun ja tarvittavat toimenpiteet käyntiin. Tämän seurauksena vammat saattavat pahentua entisestään. Automme liikkui väkivoin eteenpäin, ja meiltä kesti kymmenisen minuuttia päästä noin kahden km:n päässä olevalle paikallispoliisin tarkastuspisteelle.

"Kyllähän sinun hyvä mies pitää ymmärtää"

Valtiokonttorin toimintaan Harinen on varsin pettynyt, kouluarvosana on 5. Hänen tapauksessaan akupunktiosta ja fysikaalisista hoidoista on löytynyt apua kivunlievityksessä ja työkyvyn ylläpidossa, ja hän käykin niissä viikoittain. Valtiokonttorin maksusitoumus tulee kerrallaan vain kymmenen hoitokertaan.

Kapteeniluutnantti Heikki Harinen näyttää pakaralihasten ja pitkien selkälihasten yhtymäkohtaa, missä sirpale tunkeutui kuuden senttimetrin syvyyteen. Akupunktio, fysikaaliset hoidot ja päivittäinen kuntosaliharjoittelu pitävät Suomenlahden meripuolustusalueen materiaalikeskuksen varapäälikönä toimivan Harisen työkykyisenä.

- Tuntuu oudolta, ettei työterveyslääkärin läheteeseen luoteta vaan Valtiokonttorin maksusitoumusta pitää odotella 2 - 3 viikkoa, ja tämä sama prosessi toistuu kerta toisensa jälkeen. Lääkärin mielestä ei ole myöskään tarvetta minkäänlaisiin lisätutkimuksiin kuten magneettikuvauksiin tai hermoratamittauksiin. Ainostaan röntgenissä olen ollut kahdesti.

Byrokratian ohella myös asenteissa on toivomisen varaa

- Kerran soittaessani Valtiokonttorin virkailijalle ja pyytäessäni kiirehtimään maksusitoumuksen käsittelyä sain sijaiselta tokaisun, että "kyllähän sinun hyvä mies pitää ymmärtää, että jotain voi sattua, kun menet tuollaiseen paikkaan."

Akupunktion ja fysikaalisten hoitojen ohella Heikki Harinen pitää itsensä työkykyisenä jokapäiväisellä kuntosaliharjoittelulla.

- Haavoittumisen aiheuttamien kipujen vuoksi joudun olemaan sairauslomalla noin viikon vuodessa. Ilman jatkuvaa kuntoilua määrä olisi moninkertainen, vaikka kaikki eivät ehkä aina ymmärräkään päivittäistä salilla käymistäni, kapteeniluutnantti Harinen toteaa.

Puolustusvoimien ja eritoten Porin prikaatin toimintaan Harinen on erittäin tyytyväinen.

- Porin prikaati on ollut edelläkävijä meidän kriisinhallintaveteraanien asioiden hoidossa. Aulangolla järjestetyt loukkaantuneiden ja haavoittuneiden tapaamiset ovat mitä parhaimpia tilaisuuksia saada ja tarjota vertaistukea ja samalla saada päivitys hoito- ja korvausasioiden etenemisestä.

Heikki Harinen ja toinen sinkoiskussa loukkaantunut suomalainen rauhanurvaaja vastaanottivat viime toukokuussa Ruotsin puolustusvoimien myöntämät hopeiset ansiomitalit haavoittumisesta taistelussa.

Toimiva korvauslinja edellyttää lakimuutoksia

Teksti: Matti Vihurila

Puolustusministeriö on julkistanut uuden kriisinhallintaveteraaniohjelman, jonka tavoitteena on tehostaa sotilaallisissa kriisinhallintatehtävissä palvelevien ja palvelien tukitoimia. Erityisen huomion saa psykososiaalisen tuen kehittäminen. Ohjelmaa valmistellaan useamman ministeriön poikkihallinnollisena yhteistyönä, ja valmistelussa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan Suomen pitkää veteraanityökokemusta sekä tarkastellaan muiden Pohjoismaiden vastaavia käytäntöjä.

Palveluksen aikaisten tapahtumatietojen taltioimista kehitetään, jotta tunnistetaan ne syy-seuraussuhteet, joiden perusteella Valtiokonttori päättää hoidon ja kuntoutuksen korvaamisesta. Täsmennetyssä palvelussairauksien korvausohjeessa painotetaan aiempaa enemmän kriha-tehtävien erityisolosuhteita. Koventuneet palvelusolosuhteet otetaan huomioon arvioitaessa hoitoa vaativien vammojen syntyyn vaikuttaneita tekijöitä. Toimivan korvauslinjan vakiinnuttamisen katsotaan kuitenkin edellyttävän muutoksia nykyiseen sotilastapaturmalakiin. Muita parannuksia ovat sosiaalikirjuri virkan perustaminen Libanoniin sekä Puolustusvoimiin perustettava uusi kriisinhallintakoordinaattorin tehtävä, jonka toimenkuvaan kuuluu kriha-henkilöstön tuen kehittäminen ja koordinointi.

KUNNIAMERKIT KUNTOON

- Uudet nauhat ja merkkien asettelu oikeaan järjestykseen, ompelu
- Pienoiskunniamerkkien, solkien ja kunniamerkinappien myynti

Puh. (09) 4785 0209 ja 4785 0207 Fax (09) 4785 0100

SOTAINVALIDIEN VELJESLIITTO

RATAMESTARINKATU 9 C, 00520 HELSINKI
VAIHDE (09) 478 500, EMAIL:keskustoimisto@sotainvalidit.fi
www.sotainvalidit.fi

Laadukasta liikunta-alan koulutusta Lahdessa - ensi vuonna Santahaminassa

Teksti ja kuvat: Jari Kivelä

Puolustusvoimien Urheilukoulu toteuttaa laadukasta liikunta-alan koulutusta vuosittain, mutta opiskelijoita kursseilla saisi olla enemmän. Henkilökunnan testaajaolisuuden tuottava Testaajakurssi on poikkeus, sillä sinne eivät kaikki halukkaat edes pääse. Siksi kyseinen kurssi järjestetään kahdesti joka toinen vuosi. Ensi vuoden syksyllä koulustoiminta siirtyy Urheilukoulun mukana Santahaminaan. Uudenmaan prikaatin liikuntakasvatusaliupseeri **Jussi Huttunen** suorittaa Sotilaan lihashuntoharjoittelu -kurssia, joka sisältää esterata-, kamppailu- ja lähitaistelujaksot. Hän on tyytyväinen saamaansa opetukseen, vaikka monimuoto-opetus on haastavaa. Hänen mielestään liikuntakoulutusta ja etenkin tapahtumien johtamisen opettamista pitäisi olla aliupseerin koulutuksessa huomattavasti nykyistä enemmän.

- Lahdessa järjestettävät liikunta-alan kurssit ovat erinomaisia tapahtumia, mutta nyt tuntuu, että ne jäävät hallintoyksiköiden johtoryhmiin. Tieto pitää saada suoraan perusyksiköiden kouluttajille, jotka esittäisivät liikunta-alan koulutustarpeensa esimiehilleen. Nykympinolla esimerkiksi testaajista on viiden vuoden kuluttua huutava pula. Koulutuksista tiedottamista tulee tehostaa ja kursseille osallistuminen pitää mahdollistaa useammalle, Huttunen esittää. Hän näkee suurena uhkakuvana sen, että Puolustusvoimauudistuksen myötä Meri-

voimista poistuu kaikki liikunta-aliupseerin virat. Samassa rytmässä puolustushaaran liikuntahenkilöstön määrä puolittuu.

- Kuinka kaikista velvoitteista ja henkilökunnan sekä asevelvollisten liikuntaan aktivoinnista selvittää, Huttunen pohtii. Paikallisten liikuntakasvatusupseerin on oltava aktiivisia järjestämään täydennyskoulutusta ja esittelemään liikuntakoulutuksen materiaalia kouluttajille vuosittain. Näin kaikilla sotilailla olisi perusteet ja sitä kautta uskallusta pitää liikuntaharjoituksia. Liikunta-alan täydennyskurssien johtaja, kapteeni **Henry Lipponen** toteaa, että ensi vuonna julkaistavan liikuntakoulutuksen käsikirjan myötä on hyvä tilaisuus toteuttaa hallintoyksiköiden omia täydennyskoulutuksia.

- Jokainen kouluttaja on myös oman joukkonsa liikuntakouluttaja ja ennen kaikkea esimerkki pyrittäessä aktiiviseen elämäntapaan, Lipponen kiteyttää.

Kamppailukurssin opettajan kapteeni **Henry Forssin** näkemyksen mukaan pelkät oppaat eivät riitä -osaaminen kehittyä vain itse oppimalla. Käsikirjojen sisältö on opetettava kouluttajille. Näin he omaksuvat oikeat opetustavat sekä saavat henkilökohtaista opetusta lajeista.

- Urheilukoulun kursseilla on erinomaista se, että niihin sisältyy etätehtäviä omassa hallintoyksikössä. Jokainen kurssilainen pääsee perehtymään valvotusti omaan työyhteisönsä ja kehittämään sen toimintoja, Forssin kehuu.

Huttunen tukee Forssin ajatusta, ja hänen mielestä sotilasliikunnan kurssien pitäisi olla pakollisia opintoja kaikille sotilaskouluttajille. Liikunnan osaajien tarve saataisiin tyydytettyä lähettämällä yksi kouluttaja perusyksiköstä joka neljäs vuosi näille kursseille. Samalla kurssilaisten määrä pysyisi vakiona ja opetuksen suunnittelu tehostuisi, pohtii Jussi.

- Todellisuudessa toteutuneen liikuntakoulutuksen määrää tulee lisätä asevelvollisten koulutuksessa ja toteutuksen on oltava ammattitaitoista. Koulutuksen tulee olla johdettua, yksilöllistä ja nousujohteista, Lipponen tähdentää.

Puolustusvoimien liikuntakoulutuksessa pitää huomioida sotilaallinen näkökulma ja sen vaatimukset. Tätä ei siviilioppilaitosten koulutuksista saa, siksi talon sisäinen koulutus on tarpeellista. Aliupseereille kohdennettu liikunnan yleiskurssi antaa kokonaisvaltaisen opetuksen ja näkemyksen puolustusvoimien liikuntatarpeisiin.

- Koulutukseen voi hakeutua koulutustautasta riippumatta, mainostaa Lipponen.

Ehkäpä positiivinen muutos koko yhteiskunnassa liikunnan toteuttamisessa sekä passiivisen elämäntavan tiedostamisessa saavat vauhtia juuri julkaistun Muutosta liikkeellä -kirjasein myötä. Sosiaali- ja terveysministeriön opus esittää valtakunnalliset yhteiset linjat terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan vuodelle 2020.

Syksystä kohti talvea

La Ulkoilu 90 min
Su Sauvakävely 60 min
Ma Vesijuoksu 45 min
Ti Kahvakuula 60 min
Ke Lepo / venyttely
To Tanssiharjoitus 60 min
Pe Sauvakävely 60 min
La Juoksu/kävely 60 min
Su Metsästys/marjastus 120 min
Ma Lepo
Ti Kuntopyrkkeily 30 min
Ke Sauvakävely 60 min
To Pihatyöt / siivous 60 min
Pe Hieronta
La Uinti 45 min
Su Kävely 120 min

- Aktivoi itseäsi liikkumaan arjessa
- Muista oikea vaatetus syyskälässä
- Kokeile rohkeasti uusia lajeja
- Vähennä istumista

Kersantti Jussi Huttunen ottaa liikuntakoulutuksen vakavasti.

Golf on kivaa

Teksti ja kuvat: Samuli Vahteristo

Kuvassa poseeraavat golfmestarit ja järjestäjät vas. Rami Mäkelä, Antti-Pekka Kaarna, Jari Mattila ja Jari Kivelä.

Päällystöliiton golfmestaruuskilpailut pidettiin syyskuussa Muuramessa. Järjestelyvastuun kantoi Hallin Päällystöyhdistys **Rami Mäkelän** johdolla. Muuramen golfväylät olivat upeassa kunnossa, sää suosi ja järjestelyt onnistuivat nappiin. Tuloksetkin olivat kohtuullisia, etenkin lyöntipelisarjan voittajan **Antti-Pekka Kaarnan** (Lappeenranta) tulosta voi pitää loistavana,

sillä hän selvitti haastavan, paljon korkeuseroja ja vesiesteitä sisältävän radan 71 lyönnillä. Pistebogey-sarjan voittaja **Jari Mattila** (Tampere) pelasi alle oman tasoituksensa ja teki 39 pistettä. Kilpailuihin otti osaa 19 Päällystöliiton jäsentä, jotka olivat sitä mieltä, että golf on kiva kuntoilulaji. Ensi vuonna kilpailut järjestää Lappeenrannan Päällystöyhdistys.

Vähemmän sähläystä ja tarpeetonta kuormitusta,
enemmän aikaa oikeille asioille!

Esimies ajankäytön mestariksi

Tervetuloa Esimies ajankäytön mestariksi -aamiaiselle verkostoitumaan oman alueesi akavalaisten esimiesten kanssa ja kehittämään ajankäytön mestariksi.

Akavan esimiesverkosto järjestää esimiesaamuja kolmella paikkakunnalla yhteistyössä Työterveyslaitoksen Johtamisverkoston kanssa.

Lahti, Sokos Hotel, ma 25.11. klo 8-10
Salo, Sokos Hotel, ti 26.11. klo 8-10
Kuopio, Sokos Hotel, pe 29.11. klo 8-10

Lisätietoja ja ilmoittautuminen 16.10. lähtien osoitteessa www.akava.fi/esimiesaamu

Kuukauden kuva

Kuukauden kuva -kilpailuun, tuli vain kolme kuvaa. Raadin mielestä vetovoimaisin oli **Jaakko Ala-Hiiron** ottaman kuva "Uralla". Kuva on otettu Maanpuolustuskorkeakoulun Perhepäivä-tapahtumassa, missä perheet pääsivät kurkistamaan sotilassaareen ja puolustusvoimien tarjoamaan työskentely-ympäristöön. Vetonaulaksi osoittautui maastoajo Pasilla. Kuvassa 4-vuotias **Aaro**-poika Pasin ilmatorjuntakonekivääriampujan luukussa. Aikaisemmin Kuukauden kuva -kisassa palkitut **Jyrki Lukkarinen** ja **Petri Peltoniemi** jäivät otoksillaan seuraaviksi. Nyt viimeistään kannatta "herätä" ja lähettää oma kuva raadin syyniin. Palkintona on 500 euron lahjakortti ja muita hyviä palkintoja.

Olli Mustaniemestä Vuoden Hörhiäinen

Teksti: Samuli Vahteristo Kuva: Juha Levonen

Heidi Kyrö, Hörhiäiseksi valittu Olli Mustaniemi ja Satakunnan sotilassoittokunta Pohjois-Satakunnan Taideviikon vauhdittajina.

Kapteeni evp. **Olli Mustaniemi** palkittiin Pohjois-Satakunnan Taideviikolla, missä hänet valittiin Vuoden Hörhiäiseksi.

Kunnianimi on tarkoitettu täysi-ikäiselle kankaanpäälaiselle persoonalle, joka on kunnostautunut paikallisen kulttuurin ja henkisen kasvun edistämisessä ideoitaan ja vaivojaan säästämättä. Hörhiäinen on valittu vuodesta 1998 lähtien. Kunnianimen saaneiden joukossa on tunnettuja kansalaisia, mm. kansanedustaja **Kauko Juhantalo** ja Satakunnan sotilassoittokunnan kapellimestari **Riku Huhtasalo**. Mustaniemi oli tänä vuonna yleisöäänestyksen ylivoimainen voittaja.

- Kun joka paikassa puuhailee, jää nimi mieleen. Erilaisissa esiintymistehtävissä tulee näkyvyyttä, vaikka sitä ei tietoisesti haakaan, Mustaniemi kertoo.

Huumori kuluu miehen imagoon.

- Kuuhun en ole vielä lähtenyt, kun on tarvittu soittokeikoilla, markkinoilla ja milloin missäkin. Alan jo itse kyllästyä ääneeni, kun sitä kuulen tämän tästä myös radiomainoksissa. Tämä on liikkuvaista ja vaihtelevaa työtä. Välillä juonnan omana itsenäni, toisena päivänä lähdän liikkeelle jonakin toisena enkä niin vakavana hahmona.

Viihdetaitelija veti hörhiäispuvun niskaansa ilolla. Humoristinen hörhiäishahmo sopii miehen muiden show-hahmojen Juissi Läsken ja vääpeli Karjalan seuraksi.

- Mielelläni pukeudun hörhiäiseksi useampaan kertaan tulevana vuonna. Se sopii mainiosti esimerkiksi lastenjuhliin, mutta varastossa on paljon hahmoja erilaisten tilaisuuksien vauhdittamiseksi, Mustaniemi lupaa.

Sukupolvisota seis!

Teksti: Pertti Heikkilä Kuva: Samuli Vahteristo

Sukupolvien sodasta on siirryttävä sukupolvien yhdenvertaisuuteen. Akavan senioriverkosto ja Akavan opiskelijat ovat julkaisseet asian liikkeelle saamiseksi avoimen kirjeen, missä todetaan seuraavaa: "Tavoitteenamme on, että työnteko on mielekästä ja kannattavaa kaikissa elämäntilanteissa ja että kaikilla on mahdollisuus työhön. Tämä on oikeudenmukaista".

lääkkämpiä työntekijöitä olisi tuettava nykyistä enemmän pysymään työelämässä. Tämä tapahtuu työaikajärjestelyiden, työn sisällön muokkaamisen ja muiden työelämän joustojen kautta. Asiaa ei tule viedä eteenpäin nuorten kustannuksella vaan nuorten kanssa. "Nykyisiltä päättäjiltä on vaadittava samanlaista päättäväisyyttä, mihin nykyinen seniori-ikäpolvi pystyi rakentessaan suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa." Kirjeen allekirjoittivat senioriverkoston puheenjohtaja **Sirkka-Liisa Tarjamo** ja opiskelijoiden puheenjohtaja **Jouni Markkanen**.

Senioriverkosto käsitteli aihetta **Opiskelijat ja seniorit – yhteisiä linjauksia yhteiskunnan kehittämiseksi** -työryhmän valmisteleman asiakirjan pohjalta viime kokouksessaan. Todettiin, että radikaaleja ratkaisuja on tehtävä, jotta hyvinvointiyhteiskunta saadaan säilytettyä. Enää ei voida lukiutua vanhaan, vaan täytyy kyetä kokonaan uuteen ajatteluun.

Aiheeseen pureuduttiin neljän pääotsikon kautta: sosiaaliturva on uudistettava, verotusta on yksinkertaistettava, eläkejärjestelmän kestävyys tulee taata ja työmarkkinoiden joustavuutta tulee lisätä.

Työhön syvennyttiin perusteellisesti ja pohdittiin asioita monista eri lähtökohdista läpi. Seuraavassa joitakin poimintoja.

Työn kannattavuus ja työelämän tasa-arvo

- Työn vastaanottaminen tulee olla aina taloudellisesti kannattavaa
- Sosiaaliturvan tulee toimia ponnahduslautana työelämään
- Vanhemmuuden kustannukset tulee jakaa epäsuorine kustannuksineen työnantajien kesken

Työn tekemisen kulttuuri

- Kaikki työ on arvokasta ja jokaista työntekijää tulee kohdella kunnioittavasti

Kuvassa kyse ei ole aseiden valitsemisesta sukupolvien väliseen sotaan. Kyseessä on Evp-yhdistyksen jäsenten tutustuminen Porilaismuseon tiloihin Huovirinteellä.

- Nuorten on tärkeä oppia työn tekeminen jo ennen valmistumistaan omalle alalle
- Senioreille tulee mahdollistaa arvokas työmäärän ja vastuun höllentäminen uran loppuvaiheessa
- Maahanmuuttajien kotouttamista tulee kannustaa, kielitaito ei saa olla itseisarvo työllistämisessä

Yksinkertainen järjestelmä

- Järjestelmän tulee olla yksinkertainen, yhdenvertainen ja mahdollisimman automaattisesti toimiva
- Verotusta tulee yksinkertaistaa ja sen tulee olla oikeudenmukaista
- Järjestelmä ei saa nöyryyttää vaan sen tulee kannustaa aktiivisuuteen
- Kuntien lakisääteisiä tehtäviä tulee karsia, ydintehtävät arvioitava uudelleen
- Suomessa toimivan yrityksen tulee maksaa verot Suomeen
- Järjestelmä on olemassa ihmisiä, ei järjestelmää itseään varten

Päätöksenteossa on tunnistettava tämän päivän tosiasiat ja toimittava niiden mukaan

- Aktiivisuuden ja työn arvo yhteiskunnalle tulee tunnistaa ja tunnustaa kaikissa elämänvaiheissa
- Omaishoito, osallistuminen lasten perheen elämään, järjestötoiminta ja muut harrastukset ovat yhteiskunnallisesti arvokasta siinä missä perinteinen työkin on

- Seniorit ovat merkittävä ryhmä sekä kuluttajina että veronmaksajina

Eläkejärjestelmä

- Työhyvinvointi ja työolosuhteet ovat selvästi merkittävämpiä työuran jatkamisen syitä kuin eläkkeen superkarttuma

Työn pohjalta syntynyt asiakirja hyväksyttiin senioriverkoston kannanotoksi ja jatkotyöskentelyn pohjaksi. Päätettiin, että työryhmä tekee yhdessä opiskelijoiden edustajien kanssa asiakirjasta tiivin kannanoton. Tavoitteena on saada akavalaisien lisäksi asian taakse muita eläkeläisiä ja opiskelijajärjestöjä, työmarkkinajärjestöjä unohtamatta. Kokoukseen osallistui senioriedustajia 18:sta Akavan liitosta. ja heidän kauttaan asiaa viedään Akavan sisällä eteenpäin, toivottavasti myönteisessä hengessä.

Akavan senioriverkoston alkuun saattanut puheenjohtaja Sirkka-Liisa Tarjamo, OSJ, jättää puheenjohtajuuden ja hänen tilalleen uudeksi puheenjohtajaksi valittiin **Erkki Kangasniemi**, OSJ, Opetusalan seniorijärjestöstä. Verkoston toimintaa suunnitteleva työryhmä jatkaa entisellä kokoonpanolla **Marja-Leena Nousiainen** Talentia, **Heikki Silvan** UIL ja **Pertti Heikkilä** PL.

Ledare:

Förhandlingar, förhandlingar

Brådskan med att göra upp sysselsättnings- och stabiliseringsavtalet samt sättet, genom vilket avtalet uppgjordes kollar nu bort en vid förhandlingsbordet. Den 25. oktober, som uppsattes som bakre gräns, skymtar redan. Vid statens förhandlingsbord har man ännu inte kommit till klarhet om hur löneförhöjningen, en förhöjning av allmän typ på 20 euro, fungerar inom statens i allmänt bruk varande lönesystem, som baserar sig på befattningens krav. Statsarbetsgivaren har önskat, att man med bred front övergått till dessa system under de senare åren. Därför känns den allmänna förhöjningen speciell. Hur uppstod detta fel egentligen?

Centralorganisationerna satt sig på nytt vid förhandlingsbordet för att repetera och klargöra avtalets innehåll, men det blev inte klart hur tjugosedeln skulle användas. Det kan hända, att det gick tvärtom, att tankarna förflyktigades ytterligare. På Befälsförbundets kansli har man ännu inte kommit på, hur det nuvarande OTV-systemets och

Gränsbevakningsväsendets lönesystems personliga lönedels procentandelar fogar sig så, att alla skulle få ett lika stort lönepåslag. En eurofixerad löneförhöjning hör helt enkelt inte till nutiden i de nya lönesystemens värld.

Vid statens bord har förhandlingarna fortsatt och arbetsgrupper har tillsatts, då tiden befinns vara knapp. Av åtta veckor förlopte fem, förrän man fick instruktioner om att undersöka behovet av ämbetsverkvisa förhandlingar och därpå eventuellt föra förhandlingar. Befälsförbundet har inom utsatt tid gjort en framställning om behovet av, samt en detaljerad förhandlingsframställning beträffande tjänsteavtalet. Minimikravet är, att man nu skulle slå fast längden och tidsfaktorerna på den eventuella avtalsperioden och att de under den i kraft varande avtalsperioden ännu på hälft varande eller de inom olika arbetsgrupper gjorda granskningarna med sina gemensamt gjorda lösningar skall leda till beslut. JUKO ry har gjort en motsvarande, detalje-

rad framställning om förhandlingsbehovet åt Gränsbevakningsväsendets stab också. Sysselsättnings- och stabiliseringsavtalet har inte väckt medlidande inom alla avtalsområden och inom somliga områden har man inte ens påbörjat förhandlingarna. Det råder troligen ett hårt tryck för att uppnå ett avtal därför, att bland annat finansminister Jutta Urpilainen uttalar sig om vikten av att uppnå ett avtal under alla sina framträdanden i landskapen och kräver, att arbetsmarknadsparterna med alla krafter skall sträva till att uppnå ett centraliserat löneavtal. Hon anser, att en centraliserad lösning är outhärdlig för ekonomin och att för hårda attityder vid förhandlingsbordet hotar det gemensamma bästa. Jag har precis samma åsikt beträffande attityderna som ministern.

Ari Pakarinen
Ordförande

Talking, Talking

The haste and methods while creating the contract on employment and stability now cause confusion at conference tables. The deadline of 25 October is looming, without a clear picture on how the general raise of 20 euros will be applied to the widespread government compensation schemes which are based on the requirement ranking of duties. The government, as an employer, has urged a wide application of such schemes over the last years, and therefore the whole concept of a general raise seems odd. How did a mistake like this even happen?

Even the central trade unions briefly visited the conference table to restate and clarify the contents of the contract, without shedding any light on the fate of the 20 euros. Indeed, the opposite may have happened, and the idea is now even harder to grasp. The Institute Officer's Union headquarters hasn't yet been able to come up with a method to bend the present Defence Forces and Border Guard compensation

schemes' performance-based percentages into a shape that would result in the same amount for everyone. A raise stated in a fixed number of euros simply isn't realistic in the world of modern compensation schemes.

At the government table, talks have continued and working groups have been placed under very tight schedules. Five weeks out of eight were spent formulating instructions on how to evaluate the need for negotiations in various government branches and how to conduct the potential post-evaluation negotiations. Meeting the deadline, the Institute Officer's Union has submitted a proposal for an evaluation and a detailed proposal for a definitizing collective agreement. The minimum requirement is to at least set the duration of a potential agreement with its applicable timeline and to make rulings based on the unfinished evaluations or mutual findings by different workgroups during the present agreement period. JUKO (the Public Sector Negotiat-

ing Commission) has also submitted a similar, detailed proposal to the Border Guard Headquarters.

The contract on employment and growth hasn't created sympathy in all branches, and some are yet to even start negotiations. There seems to be a lot of pressure to reach an agreement, because e.g. the Minister of Finance Jutta Urpilainen emphasizes its importance in all her speeches around the country and calls for the utmost efforts by industry and trade unions to achieve a centralized wage agreement. She considers a centralized solution essential for the economy, while too strict an attitude jeopardizes the common good. I completely agree with the Minister on the issue of attitude.

Ari Pakarinen
chairman

KUINKA KAUAN TULISIT TOIMEEN ILMAN PESUKONETTA?

*If Kotivakuutus on nopea.
Käsitlemme 73 %
vahingoista saman tien.*

Nopeus on tärkeä osa sujuvaa korvauspalvelua. Annamme korvauspäätöksen suurimpaan osaan netissä tehdyistä irtaimiston vahinkoilmoituksista saman tien. Ota nopea If Kotivakuutus verkkokaupasta 10 % edullisemmin. Saat sen myös numerosta 010 19 19 19 tai lähimmästä Ifistä.

if.fi/kotivakuutus

VOITA
SIIVOOJA
VUODEKSI!

Ole huoletta. Me autamme.